IX. évfolyam. 134. szám. Szerda, 1875. szeptember 8.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre. . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda: Budapesten IV. megyeháztér 9. sz. hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el, Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal: Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz. *Vodiáner F.* nyomdájában

Felhivás.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejárt, — tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek az „EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

Juli—szeptember évnegyedre . **5** frt. — kr.
Juli—szeptember félévre . . **10** frt. — kr.
Egy hóra . . . . . **1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Budapest, szeptember 7.

A közjogi ellenzék hivei országszerte bizonyosan örömmel vették e lapok tegnapi számában közölt azon tényt, hogy a függetlenségi és 48-as párt egyesült. A 48-asok fentartották ugyan saját szervezetöket „a körön kivül", de a körnek tagjaivá lettek s közösen fognak a függetlenségiekkel az országgyülési tárgyak fölött tanácskozni, mi az összes közjogi ellenzéknek egyöntetü országgyülési eljárását biztositja. Ha volna is olyasmi az egyesülés módjában és formulázásában, a mi ellenmondásosnak vagy visszásnak látszik, az a lényegen nem változtat semmit; nem a kifogástalan fogalmazásban, hanem az egyesülés természetszerü, s azért szükséges voltának beismerésében és tényleges létrejöttében fekszik a dolog veleje.

A korábban fenforgott mellékes tekintetek vesztettek erejökből most, midőn ujból kell az ellenzéknek müködését megkezdeni az uj országgyülésen, a párt uj tagjaira pedig nem volt ama mellékes tekinteteknek hatása, s az ő közbelépésöknek eredménye nagy részben, az ő érdemük leginkább, hogy az egyesülés létrejött.

Mi sohasem tulajdonitottunk nagy fontosságot annak, hogy a közjogi ellenzék két árnyalatra volt szakadva, mert tudtuk, hogy a mit isten összeadott, azt ember nem választhatja szét; a két árnyalat összhangzólag müködött a mult országgyülésen, valamint a lefolyt választásoknál; de épen azért volt óhajtandó az egyesülés, mivel nem levén valódi ok a különállásra, ennek létezése képtelenség volt, s egy ily képtelenségnek fentartása lehetetlen, hogy a pártra némi árnyat ne vessen, hogy magában a párt kebelében félreértésekre, zavarokra és surlódásokra okot ne adjon. Pártunknak sok hivét nagy mértékben nyugtalanitotta, bántotta a fenállott szakadás, reméljük, hogy most már teljesen meg lesznek nyugtatva. Az országgyülési pártkörön kivül való különállás, melyet maguknak a 48-asok fentartottak, és a mely különben a választások alkalmával sem okozott zavart, annál kevésbé lehet aggályos ezután, midőn a pártnak müködése főleg az országgyülés terére lesz utalva.

Mocsáry Lajos.

Az „Ung. Lloyd" irja:

A képviselőház elé legközelebb terjesztendő tjavaslatok közt van a jövő évi **budgetelőirányzat** is, a mely némi meglepetéseket fog bonatyainknak hozni. A zárösszegek a rendes költségvetési előirányzatban egy kis plust, a rendkivüliben ellenben, a közös hadsereg tulköveteléséneк is beszámitásával, nem egészen tizenöt millió deficitet fog felmutatni. — A budget azonban már az 1876. évre egy átalános jövedelmi adót vesz számitásba, melynek százaléktétele még most meg nem állapitható. — A vám- és kereskedelmi szövetség; revisiója következtében várható jövedelmi többlet, melyet az ellenzék annak idejében már az 1875-ki budgetbe fel akart vétetni, önként érthetőleg nem szerepel a budget-előirányzatban. — Kiváló fontosságu lesz a Ghyczyétől eltérő, a közigazgatási reformmal csak részben összefüggő s ezért önállóan tárgyalandó uj adókezelési törvény, mely azonban alig fog a delegatiók összeülése előtt a képviselőház elé terjesztetni. Ezen adótörvényjavaslatokat az idén a pénzügyi bizottság fogja tárgyalni; készen lesz-e kellő időben a nagy munkával, nagyon kétes.

A bécsi „N. fr. Presse" határozottan megmarad azon állitásánál, hogy a magyar kormány komoly alkudozásokat folytat Párisban egy **90 millió frankos kölcsön** felvétele tárgyában a Marquard-André czéggel.

Ugyan e tárgyra vonatkozólag olvassuk a „P. Lloyd" ma esti lapjában: Weninger Vincze ma tért vissza Párisból. Utazását több bécsi és helybeli lap egy uj magyar kölcsön kötésével hozta kapcsolatba, mint azonban mi legjobban értesült forrásból halljuk, e hirek teljesen légből kapottak, miután e pillanatban semmi ok sincs valamely kölcsön felvételére, de különben a körülmények sem alkalmasak ily lépésre. — Weninger mint már korábban emlitettük, egyedül a **déli vasut** ügyében járt Párisban anélkül azonban, hogy e nagy és nehéz kérdések megoldásával összefüggő operatiót illetőleg mindeddig tényleges alapot lehetett volna találni. — Rothschild Alphons a párisi Rothschild-ház feje f. hó 20-án Bécsbe jő, hogy tárgyalásokba bocsátkozzék az osztrák kormánynyal a déli vasuthálózat osztrák és olasz vonalainak elkülönitése ügyében. Mihelyt e kérdés meg lesz oldva, azonnal kezdetöket veszik a tárgyalások a magyar és az osztrák vonalak elkülönitését illetőleg is. És csak ha minden irányban végleges egyezség jő létre, jöhet szóba a délmagyar vasutak csoportositása a déli vasut vonalaival.

A bécsi kormány legközelebb válaszolt azon jegyzékre, melyet a magyar kormánytól a **banküggyben** vett. Bécsi hirek szerint a válaszban egészen más kérdések is érintetnek, mint a melyek a két kormány s a bank eddigi eszmecseréiben fölmerültek. — De Pretis ur mindenekelőtt a valuta visszaállitását, a 80 milliós bankadósságot, a fedezet kérdését, s azt érinti, hogy az esetleges magyar bank jegyeinek Ausztriában kényszer-árfolyamuk legyen. — A valuta visszaállitása körül a két kormány közt a határidőre nézve forog fenn ellentét, mert a magyar kormány öt, az osztrák hét évi idő alatt akarja azt visszaállitani. A többi kérdésekről az osztrák miniszter a legnagyobb elővigyázattal szól. Ez ügyben s a vám- és kereskedelmi szerződés ügyében az alkudozások Bécsben hir szerint nehány nap mulva ujra megkezdődnek.

Napról-napra.

szept. 7.

Épülni valót ugyan mentől kevesebbet találhat az olvasó közönség abban a hercze-hurczában, melyet a kormánypárt lapjai a képviselőház kapituláns és ujoncz tagjai körül végbevisznek, hanem hát ugy kell azt fogadnia mint természetes roszat, melytől az adott helyzetben nem szabadulhatott, mondhatnám azt is, hogy nem akart szabadulni.

A baj megvan; az ország válságba jutott. Ti vagytok az okai — kiabálnak át az „ifjak" az „öregekhez." — Ti sem végeznétek jobban, — hangzik a felelet.

Sajátságos ritka per, a melyben mind a két félnek igaza van. A „régiek" okozták a veszedelmet. Az „ujak" nem képesek azt inkább elháritani, mint elődeik. Avagy valóban azt hiszi valaki, hogy a kétszerkettő Magyarországon ma is még három vagy öt szükség szerint?

És mégis. Ugy látszik még nem értünk oda, hol a jó kormányzat magva csirázik, amaz örök igazság szerint, hogy az elv minden, az egyén semmi. Csengery vagy Hegedüs Sándor, Horvát Boldizsár vagy Emmer Kornél . . . Én istenem! Mi szól hát az „ifju" javára? Hogy még nem vétkezett! De mikor a légy is csak ugy zümmög mint a dongó!

Bünös a „régi" kormánypárt, nagyon bünös. De hát ki az, ki ítéletmondásra hivatott? Ki az, kit az ujjáteremtés munkája illet? . . .

*

A postaépületben esténkint foly az a sisifusi munka, mely fából akar vasat verni, hogy Magyarország kereskedelmén és iparán közös vámszövetségben lenditsen.

Csak egy hang mondá, mire való a hasztalan kisérlet, melyhez képest a homokszem megszámlálása valósággal kamatozó munka? A többi mind hozzálátott a dologhoz és semmi kétség, ki is fogják sütni, hogy istenigazában dolgoztak.

*

Mert hát az első lépéstől függ minden.

Wenckheim Béla báró, ez idő szerint Magyarország miniszterelnöke, Magyarország képviselőtestületében „tisztelettel meghajlott a sárga-fekete szin előtt", a mire aztán meg is mondja neki egyik lajthántuli párthive, hogy nem csak tisztelettel de a törvény szerint kell vala miniszterelnökünknek meghajolnia Ausztria szinei előtt.

Mi is az a szin? Mintha bizony lelkünk függne rajta! Csak adót engedjenek fizetnünk és katonáknak fogadják szivesen fiainkat. Látja is az az alföldi ember, hogy itt miféle urszineváltozása van!

Inkább is hiszem, hogy a magyar nemzet a piros-fehér-zöld szinektől bokros mint a sárga-feketétől. A választók többsége minden bizonnyal ugy van vele.

*

A mai nap megvitte elvtársainknak azt a hirt, hogy a negyvennyolczas párt tagjai beléptek a függetlenségi körbe.

Fogadják vidéki elvtársaink is ezt a hirt oly örömmel mint mi, kik leghőbb vágyaink egyikét láttuk a közjogi ellenzék egyesülésével megvalósitva, mert a tömörülést elveink győzelméhez mulhatlannak, a remélt siker sarkföltételének ismertük mindig.

Legyen ugy mint hitünk tartja!

Mendo.

A magyar és közös állami biztositékot élvező **vasutak közös kölcsönének** fölvétele ügyében Iványa Imre főigazgató vezetése alatt tegnap délelőtt tartatott a második értekezlet. — Képviselve voltak az észak-keleti, a keleti, pécs-barcsi, dunadrávai, első gácsországi és eperjes-tarnovi vasutak. Az erdélyi, nyugati és alföld fiumei vasutak már előbb visszautasiták a közös kölcsönben való részvételt. Tegnap tagadó választ adott a kassa-oderbergi vasut is, mely az épitési idejéből visszamaradt differentiák és igények folytán mondott le a szóban álló közös müveletről. A fenemlitett hat vasut képviselője közös kölcsön fölvételére késznek nyilatkozott s Ivánka Imre, Steiger Gyula és Lévai Henrik urakból álló bizottságot küldött ki a végből, hogy alkudozásokat kezdjen a kormánynyal. A jelenlevők egyuttal kijelentették, hogy a kölcsönt államkölcsönnek tekintik, melyben a vasutak részesittetnek, különben az egyes vasutak inkább azt a tervet fogadnák el, hogy mindegyik külön-külön gondoskodjék a maga szükségleteről.

A pénzügyminiszteriumban, mint a „Kelet Népe" értesül, tárgyalások folynak a Ferencz csatorna megnyitása iránt. Buday miniszteri tanácsos e tárgyban emlékiratot dolgozott ki, mely a tárgyalás alapjául szolgáland.

A budai katonai főhadparancsnokság azon felterjesztést intézte a közös hadügyminiszteriumhoz, hogy a kőszegi és szt. pölteni katonai alreáliskolákban, a **felvételi vizsgát magyar nyelven** is le lehessen tenni, mivel az tapasztaltatott, hogy jó készültségü és jó bizonyitványnyal biró magyar ifjak a német nyelvben való gyakorlatlanságuk miatt, e vizsgán megbuktak. — Nem lehet eléggé méltányolnunk a főhadparancsnokságnak ezen lépését, s reméljük, hogy az a közös hadügyminiszteriumban is viszhangra találand.

Országgyülés.

A képviselőház ülése szeptember 7-én.

Elnök: Ghyczy Kálmán. — Jegyzők: Wächter Frigyes, Beöthy Algernon, Molnár Aladár.

A kormány részéről jelen vannak: Wenkheim Béla br, Tisza Kálmán, Simonyi Lajos br, Trefort Ágost, Perczel Béla, Szende Béla.

Az ülés 10 órakor megnyittatván a mult ülés jkönyve észrevétel nélkül hitelesittetik.

Elnök: bemutatja Borsod vármegye feliratát, melyben a magyar kir. honvédelmi minisztérium által, a ló állitási próbakisérlet ügyében kiadott, törvénybe ütköző körrendelet ellen orvoslást kér, — Zala megye feliratát a képviselőválasztásról szóló 1874. évi 33 t. cz. 42. és 52. §-ainak módositása iránt, — Dobos község kérvényét, melyben a Kórös szabályozása alkalmával szenvedett sérelmének orvoslattatását kéri esedezik.

Löw Vilmos Szerdahelyszék Szerdahely választókerületében megválasztott képviselő megbizó levele az állandó igazoló bizottsághoz fog utasittatni.

Budacker Gottlieb Beszterce-megye vidéki községek választó kerületében megválasztott képviselő megbizó levele kiséretében kijelentette, hogy viszonyainál fogva a reá ruházott megbizatást nem fogadhatja el. Ezen nyilatkozat folytán Beszterce-megye vidéki kerületének központi bizottsága uj képviselő választásra lesz utasitandó.

Tréfort Ágoston képviselő és közoktat. miniszter bejelenti, hogy a lőcsei kerület képviselőségét nem tartván meg, a sopronyit fogadja el. Az elnökség fel fogja szólitani az illető központi bizottságot, az uj képviselő választás iránt szükséges intézkedések megtételére. (Helyeslés.)

Az állandó igazoló bizottság megalakult s elnökének Szirmay Ödönt, jegyzőjének Molnár Antal választotta.

Az osztályok megalakulása a jövő hétre halasztatik, s azon napon lesz véghez viendő, a mely erre nézve a tárgyalások rendjéhez képest a legalkalmasabbnak fog mutatkozni, s mely nap még talán e hét folytán ki fog jelöltethetni. (Fölkiáltások: Hétfőn.)

Napirenden van a kilencz biráló bizottság tagjaira beadott szavazatok eredményének kihirdetése. — Megválasztattak:

Az I. osztályba: Juhász Mihály, Pogonyi Dénes, Hegyessy Márton, Pulay Kornél, Kégl Gy., Paczolay János, Perczel Lajos.

A II. osztályba: Babits István, Becze Antal, Darvas József, Janicsáry Sándor, Szögyényi László, Urbanovszky Ernő, Lovász Miklós.

A III. osztályba: Ernuszt Sándor, Dániel Ernő, Pongrácz Lajos, Szomjas József, Zákó György Kállay Ödön, Szathmáry Miklós.

A IV. osztályba: Farkas Elek (körösi), Galgóczy Sándor, Kállay Béni, Misits János, Orosz Mihály, Borosnyai Pál, Smausz Endre.

Az V. osztályba: Dániel Ernő, Halassy Gyula, Kacskovics Sándor, Kürthy József, Márkus István, Miklós Gyula, Madarász József.

A VI. osztályba: Halász Bálint, Gidófalvy Albert, Károlyi Gyula gr., Lónyay József, Nagy Károly, Szontagh Pál (gömöri), Szitányi Bernát.

A VII. osztályba: Andaházy Pál, Ballegh József, Domahidy István, Kemény Kálmán b., Földváry Mihály, Ragály Nándor, Frölich Gusztáv.

A VIII. osztályba: Antalfy Károly, Csider Károly, Kemény István b., Ocskay István, Szentiványi Árpád, Berke József, Kende Kamut.

A IX. osztályba: Baranyi Ágost, Cziple Zsigmond, Máriássy Sándor, Meczner Gyula, Ragályi Gyula, Simonfay János, Békássy Károly.

Elnök: E szerint a biráló bizottságok tagjai megválasztatván, a szabályok szerint az ülés szine előtt feleskettetnek. Mielőtt azonban ez megtörténnék ugyanezen szabályok 43. §-a szerint a ház szabályainak 31—43-ig bezárólag terjedő §§. az ülésben nyilvánosan fölolvasandók. — (Jegyző olvassa a 31—42 §§-at). Már most kérem azon t. urakat, a kik a kilencz biráló bizottság tagjaivá vannak megválasztva, legyenek szivesek az elnöki szék előtt itt a terem közepén megjelenni. (Megtörténik.) Most fel fognak olvastatni a t. képviselő urak nevei, hogy constatálhassuk, kik vannak jelen az eskü letételén. — (Jegyző olvassa a névsort) A kilencz biráló bizottság tagjai közül a következők nincsenek jelen: Kégl György, Farkas Elek (körösi) Orosz Mihály, Kürthy József, Lónyay József, Szitányi Bernát, Domahidy István és Szentiványi Árpád.)

Az esküforma felolvastatván, a biráló bizottság tagjai leteszik az esküt.

Következik a kérvénynyel megtámadott vagy különben kifogásolt megbizó levelek kisorsolása. — E részben beadatott 19 kérvény, megbizó levél kérdésbe vétetett tartalomnál fogva hat. — Künle József Háromszék kézdi-orbai képviselő ellen azonban kérvény adatott be és megbizó levele is kifogásoltatott. Ennélfogva sorsolásra 18 és 6, tehát 24 képviselő neve kerül.

Kérvény adatott be a következő képviselők ellen: Antal Gyula, Bujanovics Sándor, Fügh Károly. Hedry Ernő, Kiszely Árpád, Krajcsik Ferencz, Kulcsár Lajos, Papp Sándor, Poór Antal, Ráth Károly, Siskovich Tamás, Szilassy János, Szilágyi István, Szongott Jakab, Vidliczkay József, Vojnics Jakab, Wodianer Albert báró, Zichy Nándor gr.

Megbizó levelök kifogás alá jött eme képviselőknek: Bibics Döme, Harkányi Frigyes, Künle József, Pongrácz Ágost gr., Szabó Mihály. Wirkner Lajos.

Ezután a nevek kihuzatván, az eredmény a következő: Az első biráló bizottság elé került: Wodianer Albert br., Szilassy János, Vojnics Jakab, a második biráló bizottság elé: Bibics Döme, Künle József, Vidliczkay József, a harmadik biráló bizottság elé: Hedry Ernő, Szongott Jakab, Fügh Károly, a negyedik biráló bizottság elé: Wirkner Lajos, Szabó Mihály, Szilágyi István, az ötödik biráló bizottság elé: Zichy Nándor gr., Pór Antal, Antal Gyula, a hatodik biráló bizottság elé: Kulcsár Lajos, Ráth Károly, Harkányi Frigyes, a hetedik biráló bizottság elé: Krajcsik Ferencz, Siskovics Tamás, a nyolczadik biráló bizottság elé: Papp Sándor, Pongrácz Ágost gr., és a kilenczedik biráló bizottság elé: Bujanovics Sándor, Kiszely Árpád ügye.

Elnök ezután felhivja az állandó igazoló bizottság tagjait, hogy holnap délelőtt 10 órakor a háznagy szobájában jöjjenek össze, a megválasztott kilencz biráló bizottság tagjai pedig az illető és számszerint megjelölt osztályok helyiségeiben alakulás végett jelenjenek meg.

Következik a trónbeszéd másodszori felolvasása és az az iránti intézkedés. — Jegyző olvassa a trónbeszédet.

Zsedényi Ede inditványozza, hogy a válaszfelirat elkészitése végett egy 21 tagból álló bizottság választassék. (Helyeslés.) Magától értetik, hogy midőn ezen bizottság jelentését be fogja adni, a házszabályok szerint e jelentés, valamint a netalán beadandó eltérő feliratok is ki fognak nyomatni, szétosztatni és a maga rendje szerint azután napirendre tüzetni. (Helyeslés.) Ami pedig a választás idejét illeti, ha a t. ház méltóztatik abban egyhangulag megegyezni, hogy miután ezen felirati bizottságra már a szavazati jegyek készen vannak, (Derültség) ma ejtethetnék meg a választás. A felirati küldöttség tagjainak neveit jó volna már holnap közhirré tenni, mert méltóztatik tudni, hogy a fölirat a legelső teendője a képviselőháznak. Egyébiránt azon esetben, ha valakinek ez ellen észrevétele van, hogy ma ejtessék meg a választás, méltóztassék nyilatkozni. (Felkiáltások: Ma!)

Madarász József: T. ház! Semmi kifogásom az ellen, hogy a válaszfelirat elkészitése végett a kormány, és a vele egyetértő többség küldöttséget válasszon, noha meg kell jegyeznem, hogy volt eset, midőn bizonyára a kormány és a többség egyetértésével annak egyes tagjai is terjesztettek elő válaszfelirati javaslatot. De nincs ellene semmi kifogásom, ha a többség azt most küldöttség által akarja elkészittetni. Csak egy észrevételt teszek t. Zsedényi képviselőtársam előadására t. i., hogy az ellenválasz felirat, vagy ellenirat, nemcsak akkor, ha az a küldöttség jelentésével együtt adatik be, miután igy méltóztatott mondani, hanem ha netalán később adatnék is be, természetesen akkor, mikor rendje lesz, tárgyalandó lészen. (Helyeslés.)

Én tehát kinyilatkoztatván részemről, hogy azon felirati bizottság választásában, mely a kormány és igy a többség ohajtását fogja kifejezni, én részemről s reménylem, elvbarátaim is, részt nem vehetünk s nem igényelhetjük az abba való beválasztást, mégis nincs kifogásom, nemcsak, de hozzájárulok, hogy az ma választassék meg, kijelentvén részemről, mit ugy hiszem elvbarátaim is tesznek, hogy e felirati bizottságra, be fogják a t. képviselő urak ezt látni, mi szavazni nem fogunk.

Elnök: A t. ház tehát elhatározni méltóztatik, hogy a trónbeszédre adandó válaszfelirat elkészitésére egy 21 tagból álló bizottság küldessék ki, és ez a mai ülés folyama alatt meg is választassék.

Következik most a bizottságok megválasztása. Ajánlja elnök, hogy miután most már 15 bizottság választandó, a szavazás háromszorra történjék. — Jelesül először történjék a szavazás az igazságügyi, pénzügyi, közoktatásügyi,

---

TÁRCZA.

A történelmi társulat nagygyülése.

(Nyitrán szept. 6-án.)

A magyar történelmi társulat ez idei vándorgyülése Nyitrán tartatott meg. A társulat tagjai 5-én hagyták el a fővárost s az nap Nyitrára érve vidám lakoma mellett tartották meg az ismerkedési estélyt.

A nagygyülést másnap, 6-án nyitotta meg Mikó Imre gr. elnök, Nyitramegye és város intelligentiájának jelenlétében. Az alább egész terjedelmében közölt jeles elnöki beszédet a szépszámu közönség nagy figyelemmel hallgatta végig s lelkesült éljenekkel kisérte, valamint Nyáry Albert b. meggyőző tudományos értekezését is.

A társulat tagjai a mai nap hátralevő részét Nyitra vár és város nevezetességeinek megszemlélésére szentelte s holnap szétutaznak a megye különböző vidékeire, hogy megkezdjék tudományos kutatásaikat. — Nevezetesen Botka, Nagy Imre, Szabó Károly, Véghelyi és Maly Galgóczra mennek, hol legdusabb aratás igérkezik s hol a nehezen megnyilt hires levéltárat teljesen át akarják kutatni. — Más rész Nováкra rándul ki, névleg Nyáry Albert, Cherven Flóris, Rudnay Béla és Mallóczi Lajos, mig Deák, Farkas és Radvánszky Béla Bodok és Nagy-Appony várakba távoznak.

*

Mikó Imre gróf elnöki megnyitó beszéde.

Tisztelt gyülekezet! A maihoz hasonló gyülések elnökei szokás szerint azon kezdik megnyitó beszédeiket, hogy üdvözölve a megjelent tagokat, örömüket fejezik ki az ügy iránt mutatkozó érdeklődés abban nyilvánuló jelensége felett, hogy szép számmal látják együtt azokat, a kiket a kitüzött czél iránti lelkesedés, a végzendő munkában való részvét hajlama, kedve és tehetsége, vagy bár csak érdekkel szemlélő rokonszenve, a kinálkozó alkalomra egyesitett. Meglehet, hogy a gyakori ismétlés az öröm e kifejezését sokak szemében ugy tünteti fel, mint alkalomszerü szólamot, mint a társadalmilag bevett üdvözlő udvariasság kiegészitő szóképletét, melynek mindenki annyi jelentőséget tulajdonit, a mennyit épen akar, — sőt meglehet, néha nem is egyéb. Mindamellett szivesen lemondok az ujdonság ingerével kecsegtető eredetiség érdeméről, és magam is azzal üdvözlöm e diszes gyülekezetet, hogy nemcsak szivem sugallatából, hanem eszem öntudatos itéletéből, meggyőződésem benső melegéből fakadó őszinte örömömnek adok kifejezést, hogy szerencsém lehet önöket oly szép számmal egybegyülve látni történelmi társulatunk vidéki közgyülésén.

Az emberiség fejlődésének minden ágában és irányában, az észlelés bár csak középszerü tehetségével felruházott szemlélő is könnyen veheti észre, hogy a jelenségek és tünemények, az okok és okozatoknak oly folytonos szövevényét, a hatások és visszahatásoknak oly pontosan zárakozó körforgását mutatják, a melyben végtelen bajos az eredeti kiinduló pontot meghatározni; sőt merném állitani, hogy épen oly lehetetlen, mint a mily lehetetlen megmondani, hol kezdődik egy tökélyesen zárt körvonal. Ám épen a tökélyes folytonosság másfelől lehetővé teszi, hogy a geometria három adott pontból biztosan meg tudja határozni az egész körvonalat. Igaz: nem minden tudomány rendelkezik a geometria szabatos és határozott, következtető és bizonyitó módszerével, de azért megvan minden tudománynak a maga rend és módszere, és a mi az egyes észlelő figyelmét elkerüli, vagy korlátolt látkörén kivül esik, azt helyre hozza a munkálkodók száma és az idő. Sok észlelőnek huzamos időn át folytatott figyelése egymást kiegészitvén és ellenőrizvén, az által, hogy eredményei egyfelől mentek a leglángeszübb egyesnél is előfordulható elfogultság és előitélet befolyásától, másfelől térben és időben sokkal többet és többfélét ölelnek fel, végre oly teljes sorozatát állitja össze az egyes adatoknak, hogy a közönséges tehetség is képes felfogni és átérteni a kapcsolatos lánczolat folytonosságát, ha nem is áll rendelkezésére oly kifogástalan módszer, a milyet a mértan követhet.

Ez az alapeszme adott lételt a mi történelmi társulatunknak is, ennek kivitelében fáradott a társulat eddig, ebben müködni czélja mostani gyülésünknek, és maga azon körülmény, hogy e czél annyi komoly pártolót és közreműködőt bir egybegyülteni, eléggé indokolhatja, ha e pillanatban, mint a társulatnak bizalma által kijelölt képviselője örömömnek adok kifejezést, hogy ily számos és diszes gyülekezetben mondhatom el a gyülést megnyitó üdvözlő szavaimat.

De van nekem erre még egy más okom is, a mely — legalább előttem — még sokkal fontosabbnak tünik fel, mint az, melyet a jelen gyülés müködésének remélhető közvetlen sikere és eredményei szolgáltatnak. Legyen szabad e pillanatban erről az okról egy kissé elmélkednem.

A tudományos világban időről-időre épen ugy, mint az emberi müködés minden más terén, bizonyos áramlatok vergődnek tulsulyra, a melyek egy-egy korszakban döntőleg jelölik ki a tudományos müködés terét, irányát, czéljait és módszerét, azon a kereten belül, hogy a tudományos müködés átalános főczélja: a tudás és ismeret gyarapitása és ez által az emberiség folytonos haladása, nemesbülése és tökélyesülése, mint alap-irány, szem előtt maradjon. Igy látjuk koronkint majd az ugyneveзett exact, majd a speculativ, majd a kiválóan észlelő tudományokat előtérbe nyomulni; látjuk, hogy a tudomány tárgyalásában majd a kiválóan tanitó, majd a tulnyomóan kutató és vizsgáló rend- és módszerek válnak uralkodókká.

De bár mennyire váltakozzanak is e tekintetek a tudományos világ haladása hullámzásai közt, a tudomány összes mozgalma mindig két sarkpont körül pontosul össze: az egyik — ha szabad e kifejezéssel élnem — tiszta, elvont elméleti, egy szóval csupán szellemi elv, mely a tudást csupán a tudás kedvéért keresi, és a tudományos törekvések legjutalmazóbb eredményének az emberiségre nézve az erkölcs és jellem nemesbülését, a szellemi erő fokozódását, az ész és értelem látkörének szélesbülését tekinti; a másik: az alkalmazott gyakorlati, egy szóval anyagi elv, mely a szó nemesebb értelmében a „nisi utile est, quod facimus"-féle jelszót tüzvén zászlójára, a tudományos müködés eredményei alkalmazásából a gyakorlati életre származtatja e müködés helyes, dicséretes és boldogitó volta érveit és bizonyitékait.

E jelen korban tagadhatatlan tény, hogy az anyagi hasznosságot kereső törekvés és irány vergődött tulsulyra tudományos müködésünkben. Statistikailag kétségbe vonhatatlan adatokkal be lehet bizonyitni, hogy felsőbb tanintézeteinkben, a hol határozott szabály már nem jelöli ki kötelezőleg a tudományos képzését kereső ifjunak a mivelendő tudományágak mivoltát és sorrendjét, aránylag igen kevés mivelője akad azon tudományoknak, a melyek nem biztositanak közvetlenül kenyér-keresetet, vagy legalább nem tárgyai az elkerülhetlen alapvizsgáknak. Okai e tünemények, magában véve oly természetesek és világosak, hogy nem bocsátkozom ismertetésökbe. De e tényt constatálom.

És tisztelt gyülés, épen a mi történelmi tudományunkat is szeretik azon tudományok közé sorolni, a melyek ápolását, fejlesztését, kiváltképen való tárgyalását nem lehet közvetlen gyakorlati hasznosságukkal indokolni és igazolni. „A mienk csak a jelen, a jövőt magunkévá kell tennünk, ide kell tehát központositnunk minden erőnket! Mi közünk nekünk a multtal, a melyet semmi sem képes nekünk visszaadni? Mi haszna töprenkednünk azon, a mi volt, mikor az, a mi van, és ami előttünk áll, oly teljesen veszi igénybe minden erőnket és munkaképességünket?" Igy okoskodnak sokan és ez okoskodásukat hirdetik is nyilván. Hogy historia nem csak testis temporum, hanem még sokkal inkább magistra vitae, azt nem birják, vagy nem akarják felfogni és megérteni.

És nevezetes dolog! ez a nézet akkor tolakodik előtérbe, amikor a tudományok minden ágában érvényre emelkedik az az elv, hogy az alapmegvetésnek a tudomány fejlődése történelmén kell kezdődnie, hogy még az ugynevezett exact tudományokban is csak az lehet alaposan jártas és otthon, a ki történelmileg ismeri fejlődésüknek korszakait és mozzanatait. És épen azért, tisztelt gyülekezet, midőn ily eszméket hallunk hangoztatni, annak, a ki hazája és nemzete valódi felvirágzását és boldogulását hordozza szivén, lehetetlen benső örömre nem gerjednie, ha a történelmi tudomány mivelése czéljából oly fényes, számos és válogatott gyülekezetet lát együtt, a milyet nekem van szerencsém e perczben és helyen üdvözölhetni.

És ha veszszük, tisztelt gyülekezet, az ugynevezett társadalmi tudományt, mely a tapasztalatból meritve, elveket igyekszik megállapitani, hogy szerintök mentől czélszerübben rendezze, szervezze és kormányozza a társadalmakat. Az egyéni szabadság természet adta igényeit az állam létjogát megalapitó szükségszerü követelményeivel egyeztetni, a köztük felmerülő összeütközéseket az igaz-

Csavolszky Lá

közlekedési és összeférhetlenségi bizottságokra. — Második szavazás történjék a kérvényi, gazdasági, naplóbíráló, véderőre vonatkozó, és az államadósság ellenőrzésére kiküldött bizottságokra. A harmadik szavazás történjék a választelirati, mentelmi számvizsgáló, zárszámadási és könyvtári bizottságokra.

Az igazságügyi és közoktatásügyi bizottságok választásában a horvát-szlavon képviselők nem fognak részt venni s ennél fogva először csupán a magyarországi képviselők névsora fog felolvastatni és pedig először és másodszor, s miután azok mind az öt bizottságra szavaztak, azon két láda, melyben azon két bizottságra vonatkozó szavazatok lesznek, melyekre a horvát képviselők nem szavazhatnak, el fognak távolittatni és akkor ők fognak szavazni, mert constatálni kell, hogy ők mire szavazhatnak és mire nem. (Helyeslés.) Az első láda a pénzügyi, a 2-dik az igazságügyi, a 3-dik a közlekedésügyi, a 4-dik a közoktatásügyi és az 5-dik az összeférhetlenségi bizottságokra vonatkozó szavazatokat fogja tartalmazni. Méltóztassanak tehát a magyar képviselők mind az 5 ládába szavazni.

A szavazás ezután a mondott rendben megtörténvén eredménye a holnap tartandó ülésben fog közzététetni.

Elnök óhajtandónak tartja, hogy azon urak, kik az összeférhetlenségi bizottságban lesznek bele választva holnap szintén megjelenjenek, hogy az esküt letehessék, mert lehet eset, mely megkivánja, hogy ők üléseiket mielőbb megkezdjék.

A biráló bizottság tagjai közül többen, ugymint: Farkas Elek (körösi), Baross Gábor, Lónyay József, Domahidy István, Szentiványi Árpád nem tették le hitöket. Ezen képviselőket is kéri elnök, hogy holnap 12 órakor az ülésben megjelenjenek, hogy az esküt letehessék.

Ezzel az ülés véget ért. Jövő ülés holnap déli 12 órakor.

Ülés vége 1 órakor.

Vámügyi értekezletek.

A tegnap folytatólag tartott vámügyi értekezlet Simonyi Lajos báró miniszter által fél öt órakor azon megjegyzéssel nyittatott meg, hogy a tegnapi általános tárgyalás után, ma czélszerü lesz mindjárt a részletes tárgyalásra áttérni.

Falk Miksa, hivatkozással Horn államtitkár ur tegnap tett egy nyilatkozatára, azon kérdést tartja mindenekelőtt eldöntendőnek: vajjon az ezen tanácskozások folyamában megállapitandó tarifa minimumot vagy maximumot képez-e, azaz fennmarad e a lehetőség annak tételeit a nem szerződő államokkal szemben fel is emelni; vagy megfordítva, oly maximumot képez-e, a melylyel szemben a szerződő államoknak kedvezményeket lehet nyujtani.

Az elnöklő miniszter megjegyzi, hogy e kérdés az eddigi tárgyalások fonalán nem merült ugyan még fel, mind a mellett azon nézetben van: hogy az osztrák kormány is csak azon szempontból indult ki, hogy itt oly minimumról van szó, mely a nem szerződő államokkal szemben fel is emelhető; mert különben nem maradna kezeinkben fegyver a visszatorlásra azon államok ellenében, melyek irányunkban netán tulcsigázott követelésekkel lépnének fel.

Falk óhajtaná, ha a miniszter ur ezen nyilatkozatát cathegoricusnak lehetne tekinteni; mert a kereskedelmi vállalatokat igen megkönnyiti az, ha az illetők számot vetve a körülményekkel, biztosak lehetnek, hogy számításuk alapossága a külföldi versenyzőnek nyujtható kedvezmények által nem fog megingattatni.

Ennek fonalán még hosszabb eszmecsere fejlődött e kérdés fölött, melyben Horn államtitkár, Mudrony Soma, Kerkapoly Károly, Wahrmann Mór, Bródy Zsigmond, Vecsey Sándor, Fenyvessy Adolf, Várady Gábor, Szlávy József, Hegedüs Sándor értekezleti tagok s Matlekovics előadó is részt vőnek, mely külön határozat tárgyát nem képezte ugyan, melyből mindazonáltal constatálható, hogy az értekezlet a miniszter által adott magyarázatban megnyugodott.

Kerkapoly a kecskés által okozott erdőpusztitások tekintetéből ellenzi ezen állatoknak különösen Boszniából tapasztalt vámmentes behozatalát.

Az elnök figyelembe veendőnek tartja, hogy mennyi szolgálatot tesznek ezen állatok épen a szegényebb osztályuaknak, kik tehenet nem tarthatnak.

Erre áttért az értekezlet a reszletes tárgyalásra, nevezetesen a magyar kormány kiküldöttei által előterjesztett javaslat első pontjára, melyben a nyers és őstermelvények és állatok vámmentessége inditványoztatik. A gabona-vám fontosságát Magyarországra nézve a jelentés elismeri ugyan s azért ennek megszüntetését concessiona tekinti, mely más irányban viszontkedvezmények igénybevételére jogositja Magyarországot.

Szontagh Pál (nógrádi) megengedi, hogy a nyerstermelvények vámmentes behozata Ausztriára nézve, mely kifejlett iparral bir, kivánatos lehet, de Magyarország ezzel csak áldozatot hoz. Legalább nem szeretné az elvet ily általánosságban kimondani.

Matlekovics arra utal, hogy a concessió a jelentés értelmében is, csak a másik részről nyujtandó egyéb kedvezmények fejében hozatik javaslatba.

Falk Miksa, Kochmeister Frigyes megbizásából, ki akadályoztatása folytán személyesen meg nem jelenhetett, előterjeszti annak azon nézetét: hogy a gabonavám általánosságban megszüntetendő, csak Oroszországra nézve nem, mert az veszélyes concurrensünk, mely a bécsi piaczot azon helyzetbe hozhatja, hogy a magyarországi gabona kereskedelmi piaczává váljék.

Kerkapoly figyelmeztet, hogy csak a szerződéses államokra nézve csinálunk tarifát, Oroszország pedig ezek közé nem tartozik.

Mudrony Soma nem lát módot abban, hogy Ausztriától a közös tarifa alapján ezen concessióért hasonértékü kedvezményeket kieszközölhessünk.

Harkányi Frigyes részéről sem tartja a gabonavám eltörlését időszerünek, de reményli, hogy másrészről a mi gyenge iparunk is fog kedvezményekben részesittetni.

Horn államtitkár a gabona tekintetében arra utal, hogy Oroszországgal nincs s nem is lesz szerződés, hogy annak különben is tényleg módjában van gabonáját Németországon át hozni be Ausztriába. Az állatok vámmentes behozatala pedig Magyarországra nézve fontos s előnyös is, mert például a sóványon behozott állatok hizlalása már igen hasznos iparágat képez. Van egyébiránt tárgy, melynek vámmentessége kiválólag a mi érdekünkben fekszik, mint például a komlónál, a sörgyártás érdekében. Ipart különben sem lehet vámszabályok által teremteni, ha annak előfeltételei hiányoznak. Kedvező hitel- és pénzviszonyok, jó igazságszolgáltatás s közigazgatás, mindannyi tényezők, melyektől az ipar s kereskedés fejlődése várható, különösen ha kereskedőink üzleteiknél solid eljárás által is kitünni igyekeznek.

Láng melegen pártolja a gabnavám megszüntetését. Kerkapoly és Wahrmann szintén a gabonavám eltörlése mellett nyilatkoznak, csak ez utóbbi figyelmeztet, hogy ez oly áldozat, melyet Magyarország mindenesetre csak más concessiók árán hozhat.

Ezzel e pont fölött a vita befejeztetvén, elnök biztositja az értekezletet, hogy a kikötött feltételnek, t. i. más concessiók kieszközlésének, érvény fog szereztetni.

Második pont. Segédanyagok és nyers gyártmányok részint vámmentesek, részint azok vámja leszállitandó. Ausztriai részről is hasonló értelemben nyilatkoztak. — Nem adott vitára alkalmat.

Harmadik pont. A védelmi vám lehetőleg mérséklendő. Ebben Ausztria nem ért egyet, mert a védelem az osztrák ipar előnyére válik.

A folyton fejlődő vasipar kérdése idézett ismét elő hosszabb vitát, mert erre nézve a jelentés a felgyártmány tarifájának leszállitását javasolja a gépgyártás érdekében, és nem helyesli az osztrákok által javasolt vámemelést. Az osztrák javaslat szerint tudniillik a durva öntött vas vámtétele 60 krajczárról 70-re volna emelendő, a jelentés értelmében pedig 50 krra leszállitandó.

Az elnök teljesen méltányolván a mindkét részről felhozott nyomós okokat, kijelenti: hogy a kormány e kérdést további megfontolás tárgyává teendi, s esetleg a több oldalról ajánlott vámfelemelést (70 krra) is eszközlendi.

Tárgyaltatott még az agyag, szappan és papiripar kérdése, melyekre nézve a jelentés azon nézetből indul ki, hogy azoknak hazánkban semmi védelemre nincs szükségük s azért a meglevő vámtételek fentartását javasolja.

A mennyiben különösen a közönséges szappanra nézve azon kivánság is hangsulyoztatott, hogy ennek érdekében vámleszállitás elszközöltessék elnök e kérdés komoly megfontolását is igérte.

Végül a bőrre nézve vámfelemelés nem javasoltatott, de a nyers bőr kiviteli vámjának megszüntetése inditványoztatván, ez elfogadtatott.

Ma ½5-kor a tárgyalás folytattatik.

Nehány szó a megindult közlekedési mozgalomhoz.*)

Az általános politikai mozgalom egyik részét a közlekedési ágazatokra irányozandó intézkedések mikénti foganatositása, mikénti rendezése képezvén, — a miniszter urnak a mult országgyülésen adott válasza — a hozzá intézett kérdésekre — egész uj bizodalmat öntött a csüggedő szivekbe.

A közlekedési szakférfiak csoportosulása kifejezte e meglepő örömöt, és siettek a megjelent igének testet adni: a felterjesztett emlékirat folyamodványban feltárva a szomoru helyzet valóságát; kérve segélyt, — pártolást.

A megkezdett nemzeties mozgalom jól esik, különösen a sok idegenek között elszórt magyaroknak, jól esik maga a mozgalom; a hangoztatott ige felébreszt bennünket már megszokott helyzetünkből, és ösztönöz, hogy hangot adjunk saját édes anyánk a haza ügyében nehéz sóhajunknak, hogy panaszban törjünk ki magyarok azért, mert idegenek vagyunk eddigelé saját hazánkban, s az idegenek otthon vannak idegen országban.

A miniszterhez felterjesztett emlékirat sokat mond, az idegenek eddigi méltatlan viseletéről, sokat azon ország ellen, — melyben élnek — elkövetett figyelmetlenségekről, az ország nyelvét megvetve, idegen nyelv átültetéséért; — kéri az emlékirat a sürgős javitást, a sürgős orvoslást.

Eljutottunk végre oda, a mikor már méltányos panaszunkat méltányosan kifejezhetjük; eljutottunk oda, a mikor reményt adhatunk saját hazánkban megélhetésére; eljutottunk a helyzet kezdetleges pontjára, a mikor már csekély bizodalmunk lehet arra, hogy idegenül nem tekintetünk hazánkban.

Azon miniszteri válasz adta ezen reményeket, s feljogosit, hogy „csakis kiválólag fontos s a közlekedésre nagy horderővel biró esetekben“ leend valamely állás idegenekkel betöltve, és az idegen nyelv csak akkor türetik meg.

Hát van még most is ily kiválólag fontos állás, melyet hazai szakerő be nem tölthet? oly fontos szolgálati ág, melyre csakis idegen alkalmaztathatik? . . .

Nagyon félő, hogy a felterjesztett emlékiratban elmondott s nagyhorderőt rejtő frasisok csakis frasisok maradnak, s nem tulajdonitatik a nagyfontosságu ügynek nagyfontosságu értelem, mely a gyökeres javitást magában foglalná.

A válaszban közbeszurt azon pár szó, a helyzetben élő s azt teljesen felfogni tudó egyén előtt nem rejtett talány!

Benne foglaltatik e közbeszurásban a protectió ezer nemével támogatott oly egyének állása és biztositása, kik eddig is csak nevetség tárgyává tevék a kiadott rendeleteket, s a kik ezentul is biztosan érzendik magukat kényelmes magas állásukban s élvezik azon fizetéseket, melyekhez nekünk magyaroknak soha még csak igényünk sem lehet.

Igen sajnos, és előre látható factum, hogy ezen mozgalom oly eredményt szül, mely csak a látszatban fog különbözni az eddigi helyzettől.

Ugyanis: a kisebb vasuti hivatalokat, melyekkel a közönségnek érintkezni kell, s mely állások legtöbb kellemetlenséggel és terhes éjjeli és nappali szolgálattal vannak egybekötve — magyarokkal fogják betölteni azért, hogy a látszat meglegyen egyrészt, másrészt pedig, hogy az elkerülhetlen kellemetlenségekből következést vonhassanak, hogy a magyar még sem alkalmas vasutra.

A nyugodt s jó fizetéssel ellátott hivatalnokok, kik majd csak nevét fogják viselni állásuknak — idegenek maradnak, mert a világ tudni sem fog róluk s a kikről lesz gondoskodva, hogy a mellékjök rendelt forditók minden actiót magyarul intézzenek oda, hol tudatni kell a boldog állapotot: minden megvan, magyarok vagyunk.

Meg vagyok győződve a miniszter ur jóakaratáról a teljes mértékben, de tudom azt is, hogy sem alkalma, sem ideje nem volt belétekinteni a dolgok valódi állásába oly mélyen, hogy megtalálhassa azon pontot, hol a vasuti nemzetellenes állapot jelenlegi állását észlelhette volna, és megtalálhatta volna azon eszközt, a melylyel gyökeresen segithetne.

Nem mondom egy szóval sem, hogy a miniszteriumtól kibocsátott rendeletek foganatositás nélkül maradnak minden tekintetben;

nem mondom azt, hogy a külső máz nem fog látszani nemzeti szellemben? . .

de azt mondom igenis, és később meg fognak győződni róla, hogy ha csakis egy általános leirati rendeletben leend a különböző vasutigazgatóságoknak meghagyva a hazai egyének alkalmazása és a nemzeti nyelv használata; — csak irott malaszt leend — és papiroson ki fog mutattatni minden idegen magyarnak, s oda fogunk jutni, hogy titokban lesz egy magyarellenes nagy csoport, mely annál veszedelmesebb leend — minél inkább szoritva lesz egy reájuk erőszakolt nyelv megtanulására, és annál inkább összetartók, hogy egymást bizonyos rangra segitsék, s minden valódi magyart veszedelmesnek fognak tekinteni.

Ezen állitás valódiságáról meggyőződhetik bárki is bármelyik vasuttársulatnál. Az összetartás részökről kiterjed minden oldalra, és bármily kis pontra, az inspector gyámolitja közvetve a legutolsó szolgát is.

Kibocsátott rendeletek tehát jelenlegi helyzetünkben a vasutakat illetőleg rajtunk nem segithetnek.

A nemzetellenes idegen elem gyökeres kiirtására egészen más mód volna, mely biztos hatását semmikép nem tévesztené el.

Először is, a vasuti utasitási könyvek, melyek még ma nagyobb részt a társaságoknál csakis német (és a magyar gyakornok ebből kénytelen tanulni, és német egyén vizsgálja magyar dolgozatát) csakis magyarul irottak legyenek, a vizsgálat magyar egyén által eszközöltessék, nem a társulatok, de a kormány közegek által.

Ez által egyrészt meg lennének akadályozva a csak bizonyos protectió vagy más rokonsági összeköttetésből származó előre léptetések; másrészt maga az állam, mely az ellenőrizetet viszi, azon helyzetben lenne mindenkor, hogy számithatna saját polgáraira minden veszedelemben bármikor, és bármely irányban is.

Mert mi egy nemzetnek önmaga iránti kötelessége? Saját polgárait, ellátni kenyérkereseti ággal azért, hogy minden órában rendelkezhessék becsületes honfi szivével és ha kell vérével.

Ma gondoskodva van-e erről?

Hiszen az összes magyar vasutaknál egy tizedrész hivatalnok magyar csak, a többi mind idegen.

Hogyan számithatna ezekre az állam, ha a haza veszedelemben forogna?

A mostaniak legnagyobb része nem segitő, de vezető lenne.

Hogy példával illustráljam: a legközelebbi porosz-franczia háborukor mi volt első teendője Poroszországnak?

Az elfoglalt Elszász és Lotharingiát azonnal saját vasuti egyéneikkel látták el, hogy ez által meggátolják, elejét vegyék a franczia előrehaladásnak, vagy visszafoglalási kisérletnek.

A második mód, ugy szólva kötelesség volna részrehajlatlan s a nemzet érdekeit szivökön hordozó oly kormánybiztosokat küldeni ki, a különböző vasuti vonalakra, kik minden alkalmazásról személyesen győződnének meg nemzetiséget és nyelvet illetőleg.

Jóllehet ez huzamos idő, és sok utánjárás után volna csak eszközölhető, de lenne egy biztos statisztika, melyből időnkint kivehető lenne egyik vagy másik társulat nemzeties szelleme.

Ellenben ha maguk az igazgatóságok a központban és illetőleg ezek meghagyásából a vonalon levő forgalmi és más osztályfőnökök készitik el azon statisztikát, melyben ők maguk is magyarul nem értők minden idegent magyarnak állitva, az eddigi létszám és egyének valamennyien maradni fognak és készek lesznek inkább eltürni bármily megtámadást, sőt be fog bizonyittatni, hogy a 10 éven keresztül csakis idegen nyelven és szellemben vitt kezelés s ebből kifolyólag a vasuti forgalom fenakad, ha azon urak megszokott manipulatiója felváltatnék nemzeties szellemben.

A legnevetségesebb módon fog a legtisztább jóakarattal meginditott miniszteri határozat érvényen kivül maradni; mert hogyan is lehetne kivánni, hogy az idegen inspectorok és osztályfőnökök kitüntessék azon egyének idegen nyelvét és származását, a kik ugyszólván véreik, a kik nélkül ők maguk is megszüntek létezhetni.

Azon kis közbeszurás „csakis kiválólag fontos“ esetekben lesz tekintet az idegenekre, nagyon sokat rejt magában.

Minden egyes eset, mely majd észrevétetik, ezzel a kis közbeszurással fog védetni és mindenik eset kiválólag fontos szerepet fog játszani a szolgálat érdekében.

Nem vitatom tovább, hogy mennyire nincs értelme bárhol is az idegenek meghagyásának és nem teszek javaslatokat a gyökeres segithetésre, mert ez ugy is kiáltó szó lesz a pusztában, de igenis sajnálattal, és a legnagyobb meggyőződéssel mondom, hogy adja az Isten, miszerint a hazának szüksége ne legyen valamely felleg keletkezésekor vasuti egyéneire, mert azok hazafias szelleme igen kevés kivétellel hiányozni fog és inkább szolgálatra kész akár a german, akár pedig a szláv elem számára, mint azon ország gyámolitására, a mely őket felnevelve táplálta.

Nem elég maga a nyelv megváltoztatása; ez ugy szólván csak az állam külső jellegét viseli, szellem kellene összes közlekedési hálózatainknál, nemzeti szellem; de ez egészen bianyzik.

A nemzeti szellem fel sem vételéről, vagy ha lett volna megfojtásáról gondoskodva volt a vasuti társulatoknál s jaj annak még ma is, ki hazát vagy nemzetét hordva szája és ettől lelkesedve végezné szaporán teendőit!

Állatias szolgaságra szoktatták idegen uraink közegeiket és ezen rendszer ugy befészkelte magát, hogy igen sok év lesz szükséges arra, vagy tán el sem éretik, a mikor az együtt működő vasuti hivatalnokok egyforma lelkesedéstől áledve egy uton törekesznek nemzeti szellemben ugyanazon becsületes czél elérésére.

Adja az ég, hogy elmondott szavaim megczáfolva legyenek a bekövetkező reformok által s legyenmentül előbb hazai erők által és hazafias szellemben vezetve összes vasuti hálózatunk.

Bár lengne át a hazaszeretet minden vasuti hivatalnokot s a haza lenne közös anyja mindannyinak

Kolozsvártt, 1875 jul. 4. Pathó.

Külföld.

Szerbia szelidebb hurokat penget csakugyan pár nap óta, miután az uj kormány az északi nagyhatalmak magatartásából határozottan megértette, hogy ha Szerbia valamely meggondolatlan lépésre ragadtatja magát, azt egyedül saját veszélyére fogja tehetni s az abból eredhető következményeket magára kell vállalnia. Ebből magyarázható meg a Ristics-kabinet azon legujabb rendelete, a melyben szigoruan meghagyja alautas közegeinek, hogy a határokon fegyveres csoportokat semmi szin alatt át ne eresszenek. A belgrádi „Granicsar“ hire szerint Ristics most abban fáradozik, hogy Mihály fejedelem példájára diplomatiai uton kisértse meg Bosniát és Herczegovinát Szerbiával egyesiteni.

A porta lázas tevékenységet fejt ki legujabban a lázadás elfojtása körül s komolyan helyre akarja hozni az eddigi mulasztásokat. Hussein Avni basa, az uj hadügyminiszter az ozmán birodalom minden szögletéből előszedi a rendelkezés alá vehető rendes katonaságot és első korosztályu tartalékosokat s küldi őket Herczegovinába. — A hir, hogy Dervis basa, Herczegovina kormányzója elmozdittatott volna, teljesen alaptalan, sőt inkább ő vezeti a hadműveleteket s főparancsnoksága alatt állanak: Nedjib, Hussein, Achmed, Hamdi, Chefket és Selim basák, valamint a thessaliai határokról oda rendelt Mehemed Ali basa. — Nissai helyparancsnokul s egyszersmind a Szerbiával szemben ott felállitott figyelő hadtest parancsnokául Achmed Ejub basa van kinevezve, mig Viddin főparancsnokává Hafiz basa neveztetett. — A „Thalia“ „Fethié“ és „Malakoff“ szállító gőzösök egymást váltják fel a lőszerek, fegyverek és élelmikészletek szállitásában, melyeket Stambulból s a birodalom más pontjairól a kecki kikötőben raknak partra. — A dunai szolgálat ellátására pedig legközelebb két pánczelos ágyunaszád fog a folyam hátán megjelenni két-két nagy Armstrong ágyuval felszerelve.

Montenegróból különféle hirek érkeznek, bár bizonyos, hogy ha Szerbia nyugton marad, ugy a montenegróiak is tartózkodni fognak minden tettleges fellépéstől. Most mindamellett beszélik, hogy Grahovo mellett 5000 katonát vont össze Nikita fejedelem s ezenkivül még 15,000 embert tart indulásra készen. A Grahovo mellett álló hadtest fővezérsége a Herczegovinából közelebb visszatért Vukovics Péterre, Nikita fejedelem apósára ruháztatott s az egész hadtest hátultöltő fegyverekkel van ellátva. — Cetinjébe naponkint csapatosan érkeznek különböző országokból, igy Olaszországból is önkéntesek, kik egyenesen Grahovóba irányittatnak s ottan láttatnak el a szükséges fegyverekkel.

Vilmos császár olaszországi utja florenczi hirek szerint még mindig komolyan kilátásba van helyezve. — Viktor Emanuel olasz király folyó hó 3-án kora reggel Milanoból Turinba utazott s az indóházban találkozván az előbbi város tisztelgő polgármesterével, miután megköszönte a szivélyes fogadtatást, e szavakkal vett bucsut tőle: „Németország császárának látogatását nagyon valószinünek, sőt csaknem kétségtelennek tartom Olaszországban, még pedig épen Milano azon város, mely tartózkodási helyeül ki van szemelve. Nem kétlem, hogy Milano, mint mindig, ez alkalommal is fényesen fogja adni a háziurat. Milanoban mindent jól szoktak csinálni s én szerfölött szeretem e várost.“ — E szavaknál a király folyvást kezében tartotta a polgármester jobbját s melegen megszoritotta. — A polgármester biztositotta a királyt, hogy Milanó valódi ünnepies örömmel fogadja a német császárt, óhajtva várja látogatását s kérte ő felségét, hogy ha a látogatás végleg biztositva lesz, ideje korán adassa tudtára a városnak, hogy illő készületeket tehessen.

Don Carlos, mint a „Cuartel Real“, ő bandita felsége hivatalos lapja tudatja, ismét „körjegyzéket“ intézett a külhatalmakhoz, Alfonso király miniszereihez, sőt a külföldi lapokhoz is, a melyben keservesen panaszkodik, hogy a királyi hadak „illoyalis módon viselnek hadat ellene“ s hogy a külföldi lapok mindnyájan pártállást foglalnak vele szemben. — A tronkergető különben azzal üzi üres idejét, hogy egymásután csapja el tiszteit s közbe-közbe egy-egy kis kivégzéssel mulatja magát.

Táviratok.

Bécs, szept. 7. A „Polit. Corr.“ arról értesül, hogy a magyar kormány és az uniobank közt létrejött egyezség folytán ez az utóbbinak birtokában levő magyar északkeleti vasuti elsőbbségi kötvények rövid idő alatt ki fognak bocsáttatni és hogy a pénzügyminiszter épen most engedte meg e papiroknak hivatalos tőzsdei jegyzését.

Bécs, szept. 7. Az ausztriai társulatok egyesületi közgyülése a következő határozati javaslatokat fogadta el: 1) minden társulat adómentes mindaddig, mig azok csak saját tagjaikkal folytatnak ügyleteket; 2) csak a nemtagokkal való forgalom adózandó meg; 3) egyetlen társulat sem róható magasabb adóval meg, mint egyes magán vállalatok.

Sz.-Pétervár, szept. 7. A „Journal de S. Petersb.“ az északi hatalmaknak orosz részről megpenditett közös diplomatiai actiójáról szólván, a kölcsönös egyetértés természetéből következtetve valószinütlennek mondja, hogy az illető nagyhatalmak a herczegovinai ügybe beavatkozni szándékoztak volna. Szerinte az egyetértés csak a mérséklés és a fenálló szerződések tiszteletben tartása alapján jöhetett létre. Minden irányban eszközlendő megnyugtatás kiengesztelés és a herczegovinai rajahk sorsának gyakorlati javitása a czel s ez irányban annál biztosabban remélhető kielégitő eredmény, minthogy a véres kihágások időszakonkénti megujulása senkinek sem áll érdekében.

Mons, szept. 7. Hatvan német bucsujáró érkezett ide, kik misét hallgattak. A dékán óvatosságot tanácsolt nekik, s hogy ne ügyeljenek az esetleg előfordulható kihivásokra, valamint hogy tova indulások alkalmával az éneklést mellőzzék.

London, szept. 7. A „Times“-nak irják Shangaiból, hogy ottan hire jár, miszerint az Anglia és Khiva között Margary meggyilkoltatása miatt fenforgott differentiák lényegökben már ki vannak egyenlitve.

Bécs, szept. 7. Hitelrészvény 208.70 — Angol-osztrák 99 70. — Galicziai 222.— — Lombard 101.75. — Államvasut 270.— — Trámvay 94.—. — Rente 70.15 Hitel sorsjegy 163.75. — 1860. 111 70 — Napoleond'or 89.50 — 1864. 134 25 Arany 5.28½ — Ezüst 101.80 — Frankfurt 54.50 — London 111.90. — Porosz pénzutalvány 65.35—. — Unio-Bank 83.80. — Török-sorsjegy 48.—. — Ált. épitő-bank 11.— — Angol épitőbank 19.50. Magyar földhitel —.—.

Bécs, szept. 7. M. földteherm. kötv. 81.75 Magy. vas. kölcsön 100.— — Salgó-Tarján —.— Anglo-Magyar 8.— — Magy. hitel 203.75 — Franko-magyar bank 52.—. Magyar záloglevél 87.— — Alföld 121.75. Erdély —.— Magy. éjszak-kel. vas. 115.50. — Magy. kel. vas. 48.25 — Kel.-vasuti elsőb. kötv. 65.25. — Magy. sorsjegy 78.50. — Tiszai vasut 186.— Magy. földhitel 60.25 Municipal-bank 22.50.

*) E czikk már régebben küldetett be hozzánk, de terjedelme miatt eddig nem közölhettük. Szerk.

ságosan osztoztató méltányosság szabályai szerint kiegyenliteni, az egymással küzdő érdekeket kibékiteni, az egyének testi és lelki ereje és tehetsége különböző voltából származó állásbeli különbségekből eredhető bajoknak elejét venni, szóval az államot, mint társadalmat, a tagjait boldogitó boldog testület állapotához következetesen és biztosan mind közelebb vinni: ez voltaképen feladata a társadalmi tudománynak. Ám, hogy e feladatnak megfelelhessen, mindenek előtt szüksége van alapos és a legkisebb részletekig terjedő ismeretére a társadalomnak nevezett szervezet összeségének és egyes alkatrészeinek.

Ez ismeretet csak a történelemből lehet meriteni, mert bátran lehet állitani, hogy a természettanban és vegytanban tárgyalt és mathematikai biztossággal kimutatható erőtani törvények sem működnek állandóbb következetességgel és szükségszerübb egymás utánban, mint a történelemben működő tényezők. Nekem legalább az az erős meggyőződésem, hogy csak az adatok sorozatának hézagos volta az egyetlen ok, mely miatt a történelemben nem tudunk épen oly megdönthetlen bizonyossággal következtetni okról okozatra és megfordítva eredményről okra, mint a mathematikai elvek szerint haladó természettudományokban. Teljesen meg vagyok győződve, hogy halhatatlan Széchenyink nem tévedett, mikor azt állitotta, hogy a mult és jelen teljes és alapos ismerete csalatkozhatlan jövendölésre képesit. Igen, tisztelt gyülekezet, a történelem tudománya a maga eszményi tökélye tetőpontján, valódi jóstehetséggel ruházza fel avatottjait.

Ha pedig meggondoljuk, hogy a törvényhozás valódi jóstehetséget igényel, a mennyiben feladata: jövendőbeli viszonyokat és állapotokat szabályozni, bekövetkezhető bajoknak elejét venni, bevárandó eredményeknek alapját letenni: ha ehhez hozzá teszszük, hogy oly alkotmányos államban, a milyenben hála nemzetünk nemtőjének dicsőségesen uralkodó királyunk atyai jóságának, és a felettünk őrködő legfőbb gondviselésnek, mi élünk, minden egyesnek hivatása, mert polgári kötelessége, a törvényhozás jóstehetséget igénylő nagy müvébe, a maga módja szerint befolyni, lehetetlen, hogy a hazafi lelke örvendetes gyönyörtől tul ne áradjon, a mikor látja, hogy annyi hivatott derék munkás fog kezet annak a történelmi tudománynak fejlesztésére, mely a társadalmi tudománynak legfőbb forrása, és a mely megszerzi azt a látnoki tehetséget, mely a mult tükréből képes a jövőt megismerni.

Fogadják tehát örömteljes, szives üdvözletemet önök, hü tagjai és munkásai társulatunknak, a kik távol vidékről gyülekeztek ide komoly munkára. Önök ez idő szerint az anyaggyüjtés, az adatkeresés bányászathoz hasonló munkájára vállalkoztak. Szálljanak le tehát az önök előtt megnyiló aknákba, buvárkodjanak és kutassanak; én egy szivemből fakadó „Szerencse fel“ üdvözlettel kivánok müködésünknek örvendetes sikert és gazdag jutalmazó eredményt.

De fogadják őszinte hálás üdvözletemet önök is, mélyen tisztelt gazdáink! Az a valódi magyar vendégszeretet, a melylyel e nemes megye és város tisztelt hatóságti és lelkes közönsége a tudomány szerény napszámosait fogadni szieveskedtek, tudományos czélból rendezett ez összejövetelünket valóságos örömünnep dicsfényével övezte körül, és lelkesedésök, a tudomány méltatásán kivül még más két irányban is kiváló jelentőséget szerez gyülésünknek.

Legelőbb is az a meleg rokonszenv, mely a magyar történelmi társulat szivélyes fogadtatásában nyilvánul, élénken érezteti velünk, hogy bár mi távol vidékekről zarándokoltunk is ide, itt is itthon vagyunk, magyar hazafiak között, magyar földön.

Másodszor, nem csak személyeinket, hanem abban a tudományban, melynek mi igénytelen képviselői vagyunk, Önök megtisztelik a tudományt általában; megmutatják, hogy felfogták és átértették, mit jelent, nálunk különösen, a tudományos törekvés, irányuljon bár az az emberismeretkör akármely részére. A hol a tudományt kereső buvár ily fogadtatásban részesül, a hol évszázadokon át féltékenyen őrzött tudományos kincsek oly készségesen nyilnak meg azok előtt, a kik a bennök rejlő gyöngyöket azért kivánják napfényre hozni, hogy az egész nemzet közvagyonává tegyék, ott el van készülve a talaj arra, hogy ne csak egyes kiváló elmék emelkedjenek ki a parlag gyomjai közül, hanem az egész terület virágzó kertté váljék, melyben a tudomány csemetéi mélyre bocsátván gyökereiket a termékenyitő anyaföldbe, dusan tenyészszenek, és gazdag felvirágzás után bő gyümölcsöt teremjenek a jövő nemzedékek névtelen sora számára.

Hogy pedig mi lesz e gyümölcsök legnemesebike? Engedjék meg hazafiui érzelmemnek, hogy ez iránti buzgó óhajtásomat s meggyőződésemet nehány szóban kifejezzem:

Mind teljesebben gyüjtvén össze hazánk és nemzetünk történelmét felvilágositó adatainkat: bizom benne, hogy következetesen folytatott munkánknak sikerülni fog e történelem képében oly tökélyesen felmutatni multunkat, a mily tökélyesen átalában lehetséges a rég elmult idők és események felderitése és felelevenitése. Akkor, tisztelt gyülekezet; szemlélni fogják a hazafiak, a minden kétkedést kizáró hitelesség kellékeivel felruházott alapvonásokból alkotott egészet, s meg fognak győződni arról, hogy ha van e multunkban esemény, állapot, tény, intézmény, melyet büszke önelégültséggel beszélhetünk el a világnak, ha ennek létesitésében láthatólag egyesek működése vitte is a főszerepet, de a termő föld, a melyben az egyesek gyökereztek: az egész nemzet összesége volt, és e nemzet nemtője lelkesitette és ihlette őket, és adott nekik észt és erőt dicső tetteik kivitelére, és ezért a tőlük visszasugárzó dicsőség édes mindnyájunké.

És ha azt fogják látni, hogy a nehéz napokban e nemzet sokat szenvedett, hogy sokszor közel volt a véghanyatláshoz, de nagy és olykor véres küzdelem utan ismét összeszedte erelyét és nemcsak fentartani birta magát, hanem előre is haladott az európai müvelődés pályáján, nem egyszer döntő befolyással levén a világrész sorsára, a midőn mint egyenjogu részes szavazott az államok tanácsában: egyszersmind arról is meg fognak győződni, hogy valamint nemzeti történelmünk fényoldalaiban, a mikor hatalmas és befolyásos volt, ugy azokban a szomoru emlékü napokban, a mikor csapások végtelen sora által lesujtva, miután a kétségbeesés már-már erőt akart venni rajta, felébredett benne az ősi erély és felpezsdülő lüktetéssel hozta uj hatalmas mozgásba a nemzet életerejét: mindig egy palladium volt az, a mely dicsőségre emelte, a balsors lidérczi nyomása alól felszabaditotta, nemes törekvései érvényesitésére képesitette e nemzetet. Akkor volt ez mindig, a mikor minden polgára e hazának egy érzéstől, egy értelemtől lelkesülve, öntudatosan érezte és értette, hogy ő, bár mely törzs ivadéka volt, bár mi nyelven szólalt meg ajka mint a magyar alkotmány részese, tagja volt az egységes és egy magyar nemzetnek, fia volt az osztatlan egy magyar hazának, a „melyen kivül számára nincs hely, a melyen élnie halnia kell.“ És ha el fogja gondolni, hogy az a magyar alkotmány, mely hajdan csak egy kiváltságos osztály különleges tulajdona volt, önként kitárta karjait és egyenlő szeretettel öleli fel keblére minden fiait, hogy a magyar és tót, szerb és oláh, orosz és német, mind mind, valamint egyenlően osztakoznak az alkotmány által rájok rótt honpolgári kötelességekben, ép ugy egyenlő joggal vesznek részt a törvényhozás és közigazgatás államalkotó és fentartó nagy müvében: akkor lehetetlen, hogy fel ne ébredjen lelkiismeretökben azon meggyőződés, hogy az a gondviselés, mely őket végére mehetetlen bölcsességgel egy állam polgáraivá tette, és ezáltal egy politikai nemzetté olvasztotta össze, a melynek fiai, mint egymásnak édes testvérei, egymást érzésben, gondolatban és tettel szeretni tartoznak, és hogy a ki ellenkezőt hirdet, az álpróféta és épen annak legnagyobb ellensége, a kit testvérgyülöletre akar csábitni; arra a gyülöletre, a mely mindig szülte azt a visszavonást, mely történelmünk szomoru napjainak okozója és jellemző kisérője. Akkor, t. gy., be fog következni azon boldog idő, a mikor e nemzet fiai a tudomány emlőin, tudáson alapuló bölcsességgel táplálkozva, fel fogják ismerni a történelemből és tanuságaiból azt a nagy igazságot, mely a szeretet szent vallásának is alapfeltétele: hogy az ember rendeltetése a földön az, hogy társadalmi együttlétében, épen a társadalom által boldog legyen, és hogy legboldogabb az, a ki legtöbbet tehetett és tett mások boldogitására.

És ha ez igazságot át fogják vinni a gyakorlati élet mezejére, akkor meg lesz érve számukra a tudomány legszebb, legnemesebb gyümölcse: a haza, a nemzet és minden egyes polgára boldogsága.

Ezt várom én és remélem a hitelesség minden kellékeinek megfelelő biztos adatokból egykor majd egybeállitandó történelmünktől; és most ez édes remény teljesülésének boldogitó előérzetében, a legörvendetesebb siker kivánatával gyülésünket megnyitottnak nyilvánitom.

A hivatalos lapból. Kinevezések: Cerlenyák Márton, Miletics Máté, Radakovics Gábor és Kuirina Márk vám és adóőri főszemlészek, továbbá Tomasics Ferencz, Dobrovics Gergely és Persics Dániel pénzügyőri szemlészek vám és adóőri biztosokká ideiglenes minőségben, — Butykay Emil katasteri igazgatósági titkárrá Szombathelyre neveztetett ki.

Névváltoztatások: Rottenheft Lajos esztergomi lakos vezeték nevének „Katoná"-ra, Weinberger Sámuel szécskereszturi lakos vezeték nevének „Szőllősi"-re kért átváltoztatása megengedtetett.

A debreczeni ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy Védel Károly karczagi ügyvéd kir. közjegyzővé lett kineveztetése folytán az ügyvédségről a törvény értelmében lemondott.

Ujdonságok.

A budai vizkárosultak egy milliós kölcsöne szóba jött tegnap a főváros pénzügyi bizottságában. Kada alpolgármester fölemlitvén a kölcsönre beérkezett ajánlatokat, egy albizottság kiküldését kérte s fölemlitette, hogy időközben a vélemény módosult e kölcsönre nézve, mert mig kezdetben azt hitték, hogy egy millió kevés lesz a károsultaknak, most már azt hiszik, hogy elég lesz. — Ugyanis kölcsönt csak azoknak adhatnak, kik erre nézve biztositékot képesek nyujtani a városnak; a károsultak közt pedig nem sok van ilyen. Meglehet, hogy az egy milliót igénybe sem veszik egészen. Az alpolgármester által kért bizottmány Havas Ignácz elnöklete alatt következőkből alakult: Szentkirályi Mór, Vecsey, Mandl F. és Várady Károly. E bizottság a beérkezett ajánlatokról és a hiányzó összeg honnan szerzéséről fog véleményt mondani.

Sulyos vádat közölnek a lapok egyik uj országgyülési képviselő ellen. A „P. Ll."-nak távirják ugyanis, hogy a nagykikindai kerület tegnap szerfölött izgatott közgyülést tartott, melyen valaki egyebek közt interpellálta a főkapitányt, van-e tudomása, hogy Bibits Demeter, jelenlegi országgyülési képviselő az 1848-iki években két kocsit kifosztott. A főkapitány erre egész egykedvü kedélyességgel azt válaszolta, hogy ily kérdés nem lehet interpellatió tárgya. Ha azt vizsgálnók — ugymond — hogy ki mit tett 27 év előtt, kiderülhetne, hogy igen sokan fosztogattunk. — Ugyanezen közgyülésről távirják a „P. N."-nak, hogy az ülés további folyamában a közgyülés Lujzánovits Vazul felfüggesztett nagy-kikindai járáskapitány illetlen sértő kifejezései folytán izgatottságba hozatván, azt kétszer száz-száz forinttal birságolta meg, Lujzanovits Uros mokrini járáskapitányt pedig felfüggesztette. Az incidens befejeztével a gyülés Obrknezevits főkapitányt lelkesen megéljenezte.

A luxus-adókat illetőleg a pénzügyi s a gazdasági bizottság tegnap azon kérdéssel foglalkozott, hogy a főváros a luxusadó után is szedje-e a 25%-os községi pótlékot. Várady K. a város törvényes joga mellett szól, s ehez képest azt kivánja, hogy a 25% községi adót a luxusadó után is be kell szedni. Vecsey az ipart veszélyeztetve látja a luxusadó által, s ellenzi, hogy az ipar a községi pótlékkal is terheltessék. Egyuttal sajnálatát fejezte ki a felett, hogy a főváros a luxusadó-törvény meghozatalakor nem remonstrált ellene; Szilvásy Vecsey mellett szólt s a mostani viszonyokra is utalt. A bizottság abban állapodott meg, hogy luxusadó utáni községi pótlék kivetését nem fogja a közgyülésnek javasolni.

A főváros körüli erdők ápolása, mivelése, a puszta helyek beültetése, s a vágás megszüntetése tárgyában a tanács utasitása folytán Susa Manó tervezetet készitett. A pénzügyi bizottság b. Lipthay Béla elnöklete alatt, Frohmann, Havas Sándor, Andorfly Károly, az I. II. III. kerületi elöljárókból, s Susa Manó főerdészből álló albizottmányt küldött ki, hogy az külső szakértők meghivásával tárgyalja e tervet s tegyen javaslatot annak életbeléptetése iránt.

Az Erny-féle gyilkosság ügyében távirják ma Lembergből a bécsi „N. fr. Presse"-nek, hogy bizonyos Nierenfeld nevü ottani 17 éves szolgáló leány tizenhat darab pénztári jegyet adott át a rendőrségnek. — A jegyek összesen véve 49,000 forintról szólnak. A leány ezeket állitólag Lembergben találta. — A rendőrség konstatálta, hogy e pénztári jegyek egyik budapesti bank jegyei s a meggyilkolt Erny hagyatékához tartoznak.

A mai „takarékossági" korszakban csak kételkedve olvassuk a „Kelet Népé"-ben a következő esetet: A pénzügyminiszterium egyik osztálytanácsosának hivatala után van évi 2500 frt fizetése és 500 frt lakbére. Ugyanezen osztálytanácsos Buda és Pest fővárosok egyesitése óta oly jogczimen, hogy ellenőrizze a fővárosi adópénztáraknak az adószedés körüli eljárását, évi 1200 frtot huz. Ugyanezen osztálytanácsos 1874. deczember hóban az adóbehajtás körül tanusitott erélye folytán 600 frt jutalmat kapott. Senki más mint a szóban levő osztálytanácsos 1875. május hóban körutra küldetett a vidéki adóvégrehajtások felülvizsgálatára. Ezen „ötletből" felvett 800 frt előleget. És ismét ő miniszteri biztosként kiküldetett Budapest fővárosába: kutassa ki, hogy mi az oka a folyton emelkedő adóhátraléknak s annak, hogy az adóbefizetés oly viszás arányban áll Budapest forgalmi viszonyaival? Eltekintve attól a mulatságos dologtól, hogy a miniszteri „biztos" egy kis collisióba jő, az 1200 frttal honorált „kiküldöttel", mert hiszen neki mint a fővárosi adószedés kiküldött ellenőrjének miniszteri biztosi czimen történt ujabb kiküldetése nélkül is legjobban kellene tudnia az adóhátralékok folytonos emelkedésének okait; ki kell jelentenünk, hogy a fizetési czimek jogos voltára nem is annyira mi vagyunk kiváncsiak, mint a m. kir. államszámvevőszék, mely is f. évi mártius hó 13-án 876. szám alatti megkeresvényével kérdést intézett a pénzügyminiszteriumhoz: mi czimen élvezi az illető osztálytanácsos azt a 1200 frtot. Választ azonban ez ideig nem kapott.

Mérges gyertyák, festékek és borok. Dr. Felletar Emil országos vegyész ezt irja a „P. N."-nak: Bizonyos helybeli viaszgyergya-kereskedés kirakatának tárgyai közül különösen szemembe tüntek a zöld szinü viaszgyertyák és tekercsek, melyeknek zöld festékét első rátekintésre mireny zöldnek tartám. Vettem egy ily tekercset, s gyanum alaposságát vegyi vizsgálatom igazolá. E gyönyörü zöld viasztekercsek szinöket csakugyan a rendkivül mérges mirenyzöldnek (schweinfurti zöld) köszönik, mely festéknek több mint felét a mirenyessav (arsenicum album) képezi. E mirenyessav a gyertya égésénél a levegőbe száll és a gyertya körül időző egyéneknél mérgezési tüneteket idézhet elő. Van példa rá, hogy szük helyiségben volt állatok ily mirenytartalmu gyertya égése folytán elhaltak. Egy pillanatnyi idő elégséges arra, hogy az általam vizsgált viaszszál lángja fölé tartott kémszer e láng füstjében a mirenyessav jelenlétét megmutassa. Figyelmeztetem azért a t. közönséget, hogy a zöld viaszgyertyák égetésétől óvakodjék. Nem tartom továbbá fölöslegesnek megemliteni, hogy a helybeli kereskedésekben bizonyos zöld szinü festék korongcsák árultatnak, olyanok, minők a gyermekek által használt festék-szekrénykékben találhatók. E festék kerekded lepény alaku, s a rára ragasztott papir e föliratot: „Grünspan. J. Anreiter Wien" viseli. Vizsgálatom kiderité, miszerint e festék nem a jelzékén megnevezett rézvegyet, hanem a rendkivül veszélyes schweinfurti zöldet tartalmazza, s hogy mirenyessav a kérdéses lepény egész tömegének jó harmadrészét képezi. Az ugyanezen minőségü és származásu festékkel bemázolt ecsetnek szájba vétele folytán egy gymnasiumi tanulónál, a pettaui cs. k. járásbiró fiánál, a mult hó folyamában heves mérgezési tünetek állottak be. Mindezeket tudomásul véve, a szülők igen jól fognak cselekedni, ha gyermekeik festék-készletéből a fen idézett felirattal ellátott zöld lepénykéket eltávolitják. A harmadik tárgy, melyre ezuttal figyelmeztetni akarok, nem kevésbé fontos. A főváros sok, valószinüleg legtöbb vendéglőjében azon kárhoztatandó szokás uralkodik, hogy a boros palaczkokat ólomserét segélyével tisztitják. — Az ugynevezett bouteille palaczkoknál a fenék bemélyedése arra nyujt alkalmat, hogy a serétszemek a bemélyedt fenék és a palaczk oldalfala közé szorulnak, honnan csak nehezen távolithatók el. Az ily, serétet tartalmazó palaczkban állott bort a képződött ólomsók által többé kevésbé sulyos mérgezési bántalmakat okozhat, mint már okozott is. Ily palaczk már több izben került elém; egyben, melyet legközelebb a főváros első rangu szállodáinak egyike szolgáltatott ki, nem kevesebb, mint huszonnyolcz beszorult serétet találtam, melyeknek roncsolt felülete világosan mutatá, hogy vegyi behatásnak voltak alávetve. A serétek körül iszapszerü üledék létezett, mely ólomvegyeket tartalmazott. Igen kivánatos volna, hogy az üvegmosásnak ezen, az egészséget veszélyeztető módja a vendéglőkben megszüntettessék.

Szerencsétlenség a Dunán. Tegnapelőtt este a „Blocksberg" vontató gőzös teljes erővel haladt felfelé a Dunán, nagy hullámokat verve. Ugyanakkor egy zöldséggel és gyümölcscsel megrakott csolnak uszott lefelé, s e csolnakban voltak: Forda István és felesége két gyermekkel, Csörgő István és felesége szintén két gyermekkel. Mindannyian kis-oroszi lakosok. A fölvert hullámok oly erővel támadtak a csolnakra, hogy az felborult, s a benne ülők a Dunába estek. A „Blocksberg" legénysége azonnal a mentéshez fogott s sikerült is a vizből hetet kifogni, de Csörgő István másfél éves Sándor fia a vizben veszett, s a hullámok közt nyomtalanul eltünt. A szerencsétlenség oka állitólag a „Blocksberg" kapitánya, ki ellen a vizsgálatot meginditották. A mentésnél Czikora Bálint s Gál Lajos kis-oroszi s Szabó András verőczi lakosok, kik mint hajósok a „Blocksberg" hajón voltak, különösen kitüntették magukat.

A játékbarlangok ismét megkezdték müködésöket a rövid pihenés után, melyet a lapok multkori felszólalásai után tartottak. Valaki a „P. N."-ban erősen megrója a rendőrséget, mely tudja e bünbarlangokat, de egyetértvén a játékosokkal, békén hagyja őket. — A bajon az illető szerint mindamellett könnyen lehetne segiteni, ha ugymond a napilapok valamelyike e „rosz" ostrorozásával fel nem hagy, s a rendőrség ennek következtében kötelességét teljesiteni kénytelen. — Budapesten nem kell — á la Kupferschmied Bécsben — hónapokig utána járni, mig egy játékbarlangot felfedez; itt mindenki tudja, hol játszanak, s ha a rendőrség a kávést első esetben 100 frt, második esetben 200 frt és igy tovább — ismétlés esetében pedig a kávési jog beszüntetésével bünteti, egy hó alatt nincs „nasi-vasi bank". Ezt pedig könnyü volna megtenni, mert mindenki tudja, hogy Budapesten a Szabadi-féle kávéházban s a „Hét választó"-ban mindennap játszanak „nasi-vasit."

Egy elhagyatott ifju mágnás, Kreith Vilmos hunyt el ma reggel a Rókus kórházban 22 éves korában, ki egyik barátja és távoli anyai rokona állitása szerint származására nézve Erzsébet királynéval is távol rokonságban állott s kit a magyar aristokratia véginségre engedett jutni. — Az elhunyt ifju gróf atyja és nagybátyja tevékeny részt vettek az 1848—49-ki magyar szabadságharczban is s annak leveretése után sanyargattatásokat szenvedtek, sőt utóbbi 6 évi sulyos börtönre itélve vasban ült Kufsteinban.

Három bolygó község. A hivatalos lap mai számában olvassuk a következő miniszteri rendeletet: Pest-Pilis és Solt megyei Páty, Jenő és Telki, törvénykezési tekintetben jelenleg az óbudai kir. járásbirósághoz tartozó, de a folyó évi julius 31-ről kiadott kir. miniszteriumi rendelettel f. é. október 1-től kezdve a szent-endrei kir. járásbirósághoz beosztott községek, a promontori kir. járásbirósághoz csatoltatnak.

Rémtörténetek a honvédlaktanyából. Hiteles informatiók alapján irja a „Pester Journal", hogy a helybeli honvédlaktanyában a behivott tartalékos honvédek közöl mintegy nyolczvanan egy nedves, sötét pinczében helyeztettek el, hol a büzhödt dohos lég komolyan veszélyezteti az illetők egészségét. Állitják továbbá, hogy egy honvédezredes saját találmányu kinzóeszközt alkalmaz a legénység büntetésénél. Akasztófát állittatott fel ugyanis a pinczében s minden katonát, ki bármi csekély kihágást követ el, mellére erősitett heveder segélyével arra huzat fel. E helyzetben kell az illetőnek aztán rendesen két óráig maradni. — Kérjük a hadügyminisztert, rendeljen el vizsgálatot a dologban, s ha igaz, ajándékozza meg ez akasztófakedvelő barmot egy országos költségen készült akasztófával, melyen a hálás honvédség által vett kötelen önmagán próbálhassa meg az akasztás élveinek izlelését.

Az „Otthon"-ból megkaptuk a szeptemberi füzetet, mely sokkal tartalmasabb, mint az augusztusi volt. Első czikke Felméri Lajostól való, társadalmi kérdést tárgyal: „A család mi volt és mivé lett?" Ezután Benedek Aladárnak egy kisebb költeménye következik „A megváltó" czimmel. Harmadik közlemény Vértesi Arnold „Celesta" czimü elbeszélése. Nagyobb érdeket kelt Zilahy Imre hátrahagyott költeménye, a „Nehéz óra"; rövid, egyszerü vers. Megemlithetjük aztán Vajda Victor Kölcseyre vonatkozó rövid czikkét, melyben Szathmármegye jegyzőkönyvéből ismerteti azt a maga idejében nevezetes megyegyülést, melyen a vita Kölcsey képének a megyei tanácsterembe helyezése fölött folyt. A rövides czikk egy egy naiv reflexióval végződik. Két csinos, forditott költeménye is van e füzetnek Sanneière elbeszélése „A holt nő vőlegénye", s Ada Christen vázlata „A régi időkből". E füzettel az „Otthon" 3-dik kötete bevégződött. Előfizetési ár egész évre 8 forint, félévre 4 frt. A pénzek Aigner Lajos könyvkereskedésébe küldendők.

A „Magyar Igazságügy" szeptemberi füzete dr. Löw Tóbiás, kir. főügyészi helyettes szerkesztése alatt megjelent eme tartalommal: Süteő Rudolf, budapesti kir. itélőtáblai biró: Megjegyzések a birói egység elvének alkalmazásáról telekkönyvi irányban. Dr. K. L.: A magyar csődtörvény tervezete. (Negyedik közlemény.) Dr. Apáthy István tervezete a csődtörvény tárgyában. Löw Wilmos, newyorki ügyvéd: New-york állampolgári perrendtartása. (Harmadik közlemény.) Törvényszéki csarnok: A m. kir. legfőbb itélőszék döntvényei az ügyvédi rendtartás tárgyában. XXX—XXXV. — A m. kir. legf. itélőszék és kir. itélőtábla fegyelmi biróságának gyakorlata. A magy. kir. semmitőszék döntvényei. LXX—LXXII. Szemle: A trónbeszéd az igazságszolgáltatásról. A fegyelmi eljárás köréből. Egy fenyitő per viszontagságai. Mily korban szabad törvény szerint Európában házasságra lépni? Mikép itélnek a közigazgatási hivatalnokok — Angliában?

A veszprémmegyei lótenyésztés emelésére engedélyezett lótenyésztési jutalomdijosztás folyó évi szeptember hó 28-én Zirczen fog megtartatni, mely alkalommal következő államdijak lesznek kitüzve: I. Sikerült szopóscsikóval bemutatott anyakanczák számára, melyek jó ápolt, egészséges és erőteljes állapotban vannak s a jó tenyészkanczák kellékeivel birnak. Első dij 12 db magyar arany. Második dij 10 db magyar arany. Harmadik dij 8 db magyar arany. Negyedik dij 6 db magyar arany. Ötödik dij 5 db magyar arany. Hatodik dij 5 db magyar arany. II. Hároméves kanczacsikók számára, melyek kitünő tenyészképességet igérnek. Első dij 10 db magyar arany. Második dij 8 db magyar arany. Harmadik dij 6 db magyar arany. Negyedik dij 5 db magyar arany. Ötödik dij 3 db magyar arany. Ezen államdijakra pályázhat minden veszprémmegyei tenyésztő, ha községelöljárói bizonyitványnyal igazolhatja azt: hogy a szopóscsikóval bemutatott anyakancza már a csikó születése előtt sajátja volt, vagy pedig, hogy a kiállitott kancza csikó egy, az ellés idejekor birtokában volt anyától származik és általa neveltetett. A pályázatból csak az angol telivér lovak vannak kizárva.

A görög magyar szótár, melyet az ötvenes években Soltész Ferencz és Szinnyei Endre sárospataki tanárok nagy szorgalommal szerkesztve kiadtak s mely egyetlen használható segédkönyvét képezte azóta folyvást a magyar ifjuságnak, — első kiadásában teljesen elfogyván, nevezett tanár urak az idén ujabban átdolgozva s bővitve ismét kiadták a jeles munkát. — A szótár 734 lapból álló vaskos nagy nyolczadrétü kötetet képez s ára 4 forint 50 kr.

Rövid hirek. Az athletikai club f. évi september hó 8-án (szerdán) d. e. 19 órakor a lovarda helyiség termében (nemzeti muzeum mögött) rendkivüli közgyülést tart. — **A honvédparancsnokság** megkereste a főváros tanácsát, hogy a fegyvergyakorlatok alkalmával okozott károkat azonnal vizsgáltassa meg, mert csak igy tüstént lehet azok nagyságát és mennyiségét legpontosabban megállapitani. — **A londoni magyar egyletnek** Erzsébet királyné 250 frankot küldött ajándékul Sassetotból. — **A budai vizkárosultaknak** Konstantinápolyból ujabban 4 magyar arany, 345 fr aranyban 377¼ török lira ugyancsak aranyban, összesea tehát 852 fr 45 kr arany és 2 fr papirpénz érkezett az ottani konsultól a belügyminiszteriumhoz, mint aláirás utján begyült segélyösszeg. — **„Néhány lap** a czeglédi ref. egyház történetéből" czimü munkára hirdet előfizetést Szabó Lajos, apostagi ref. pap. A mü ama kemény megpróbáltatás történetét közlendi, mely a czeglédi ref. egyházra 1752—53-dik évben nehezült. A müre csak aláirások fogadtatnak el; az ár a példány átvételekor fizetendő. Az ár 50 kr. — **Az orsovai prot. egyház** épitési költségeinek fedezésére a belügyminiszter a könyöradomány gyüjtést megengedte s felhivjuk olvasóinkat az ügy buzgó támogatására. — **Renan Ernö** befejezte nagy müvét a keresztyénség őstörténelméről, melyből eddig „Jézus élete" „Az apostolok" „Szent Pál" s „Antikrisztus" jelentek meg s azt két kötetben még a télen kiadni szándékozik. Renantól egy kötet vegyes tartalmu gyüjtemény is van sajtó alatt. — **A honvédmenházra** augusztus hó folyamában összesen 854 frt 55 kr. adakozás folyt be. A pénztár állása szept. 1-én az augusztus havi 2609 fr 99 kr kiadás levonása után 4065 fr 62 kr.

Tudatjuk a tisztelt olvasó közönséggel, hogy **Pétery Károly** kitünő könyve a **„Jezsuiták"**-ról, szerkesztőségünkben megszerezhető 1 frtjával. Megrendelések a legnagyobb készséggel teljesitetnek.

Nemzeti szinház. „Aida" mai előadása nevezetessé lett Benza Ida asszony föllépése által, ki a czimszerepet énekle. Ugyanazzal az elragadó hanggal s azzal a müvészi játékkal lépett ismét a közönség elé, a melyben már hónapok óta nem gyönyörködhettünk, s melyet ismételt betegeskedése alatt már-már féltettünk. A müvésznőnek talán még nem volt olyan szép estéje, mint a mai, midőn nem uj babérért, de a régi pálma megtartásaért szállt sikra és győzött — hozzá illően. Mentől több ilyen sikert kivánunk szinházunknak, jóllehet az egész előadás nem állott a müigények szinvonalán. Csak annyit kell mondanunk, hogy Tannerné énekelte a királyleány szerepét.

Közgazdaság.

A szegedi iparkiállitás programmja.

A kiállitás előmunkálatainak megtételével megbizott választmány vasárnap és tegnap megállapitotta a Szegeden jövő 1876. évi aug. 20-án megnyitandó országos ipar-, termény- s állatkiállitás programmját, melynek főbb pontjai a következők:

Minden a kiállitás szellemi részére, nevezetesen az intéző és vezénylő közegek közötti érintkezésre vonatkozó levelezések az „országos kiállitási bizottmány elnökségéhez Szegeden" intézendők.

Minden a kiállitás kezelési ügyeire, bejelentésekre elhelyezésekre s egyéb cselekvő intézkedésekre valamint felvilágositásokra vonatkozó levelezések föntirt bizottmány kebeléből alakult „végrehajtó bizottság elnökéhez Szegeden" intézendők.

A kiállitás Szeged városában, a buzatéren épült főreál tanoda uj palotájában 5,400, az előtte levő ligetben 2000, a mellette levő teren 10,000 s a közellevő Tiszaparton 2,600, összesen 20,000 □ meternyi téren szükségszerüleg ezen a téreken emelendő ideiglenes épületekben rendeztetik.

Minden magyarországi és kapcsolt részi arra méltó mü-termény és állat elfogadtatik kizárva csak a gyors romlásnak kitett anyagok s robbanó tárgyak vannak.

A bejelentések ezennel megnyittatván 1876. évi május utoljáig fogadtatnak el; a térbeosztás megtörténte után érkező bejelentések figyelembe vételére, nem vállalhat szavatosságot a bizottság.

A kellő időben bejelentett tárgyak 1876-ik évi julius 15-től ugyanazon hó utójáig küldendők be; későn érkezett tárgyak elhelyezésére nézve a bizottság nem szavatos.

A megnyitás augusztus 20-án délelőtt 9 órakor, a bezárás szeptember 10-én délután 6 órakor történik.

A kiállitás egy rendkivüli országos vásárral lesz összekötve, a mely vásár a consulatusok utján nemzetközivé tétetik.

A kiállitott átalános értékü vagy közhasznu tárgyak a bizottság által részben megvásároltatnak és kisorsoltatnak, mire nézve külön szabályok alkotvák.

A térdij fele a tárgyak bejelentésekor, másik fele a tárgyak beküldésekor fizetendő; és pedig: a palotában szabadon álló terek 6, falmelletti tér 2, faltér 1 frtjával; az ideiglenes épületekben 2 frt, a szinekben és szabad udvarban 1 frtjával négyszeg méterenként. — De igazolt szegényeknek a térdij félben vagy egészben elengedendő; nagy tért igénylő kisebbértékü, s kis téren elhelyezhető nagy értékü tárgyak dijszabásánál a bizottság mértékszerüleg eltérhet.

Folyó asztalokat a bizottság dij nélkül ad. Szekrények állványok a fél kivánatára mérsékelt áron a bizottság által készittetnek. Ezek dijának fele előre, másik fele használatba vételkor fizetendő. Szabadságában áll a félnek saját szekrényt használni, ezen esetben annak rajza a bizottsághoz beküldendő. A gépekhez szükséges gőz, viz és gáz mozgató erőket a bizottság dijtalan adja.

A szállitási és egyéb szokásos kedvezmények kieszközlésén tul gondoskodik a bizottság, hogy a vendégek ingyen elszállásoltassanak. Közös beszállitó, csomagoló, felállitó és gondozó közegek szerveztettek, a melyek egész a tüzbiztositásig s esetleges visszacsomagolásig minden ellátást teljesitenek. Ezen szolgálmányok a felek által részben vagy egészben igénybe vehetők de nem kötelezők. Az ezekért járó mérsékelt dij a kiállitás bezártakor fizetendő.

A rendezésre nézve 16 csoport lesz és ehez képest a rendező bizottmány 16 szakosztályba alkottatott.

Átalánosságban a lánczolatos rendezés oly formán állapittatott meg, hogy a csoportok külön jellege kellőleg óva legyen.

A csoport beosztás a következő:

I. Erdőtermények és felkészitmények, nehezebb faipar.

II. Bányatermények és félkészitmények, nehezebb ércz-ipar. Nem különben: üveg, gyurma, agyag és kőipar.

III. Mezőgazdasági termények és félkészitmény.

IV. Malomipar és élelmi czikkek.

V. Szeszipar-, borok és egyéb szeszes italok.

VI. Fonó szövő ipar, ruházati tárgyak.

VII. Háztartási- és butor-ipar.

VIII. Vasipar.

IX. Nemes ércz, nemes kő és fémipar.

X. Bőr- csont- és kaucsuk tárgyak.

XI. Müipar és zenészeti tárgyak, épitészeti rajzok és tervek.

XII. Közmüvelődési tárgyak, tanszerek, tudományi és szépmüvészeti tárgy.

XIII. Gazdasági eszközök, iparosszerszámok, kézi gépek.

XIV. Gépek, gőz-, viz- és lóerőre.

XV. Halászati, hajózási és vizépitészeti tárgyak.

XVI. Állattenyésztés, állatkiállitás.

Gabnaüzlet. Budapest szept. 7. Gyér vételkedv mellett az üzlet nyugodtabb; finom buza árai szilárdak, silányabb fajok el vannak hanyagolva, rozs iránt kedvezőbb a hangulat, árpa, zab és tengeri lanyhább, repcze 12—15 krral szilárdabb. Buza m. e. 25,000 vm jött forgalomba. Átlagárai első min. készfizetés és vámmázsánkint: 81 fns 4.45—4.55, 82 fns 4.65—4.75, 83 fns 4.90—5.00, 84 fns 5.15—5.25, 85 fns 5.30—5.40, 87 fns 5.55—5.60.

Nevezetesebb kötések: Tiszai 400 vm. 87¼, 200 vm. 86½, 400 vm. 83½ fns 5.30, 200 vm. 85½ fns 5.65, 400 vm. 83½ fns 5.22½. Aradm. 1000 vm. 82 fns 4.75, 300 vm. 83½ fns 5.10, 300 vm. 81 fns 4.75, 200 vm. 82½ fns 4.85, 200 vm. 80¼ fns 4.85, 1000 vm. 81 fns 4.65, 600 vm. 82½ fns 4.70. 400 vm. 85 fns 5.10. Bánsági 200 vm. 85 fns 4.90, 400 vm. 85 fns 5.45. Mind 3 hónap időre.

Rozs igen szilárd 77—79 fns 80 fontja 3.25—3.35, eladatott 800 m. 77—80 fns 3.30 időre. Árpa szilárd uj maláta 68—70 fns 72 fontja 2.65—3.15 takarmány 66—69 fns 72 fontja 2.35—2.55. Zab szilárd uj 40—44 fns 50 fontjával 2.05—2.10. Tengeri lanyha régi bánsági 82 fns mérője 3.10—3.15, egyéb vidéki 80 fns mérője 3.10—3.15. Repcze javult, uj káposztarepcze 75 fns 5.82—6.00, uj bánsági 5.75—5.90.

A határidőüzletben buza szept.—oct. lanyha 4.90 p. 4.92 á. tavaszra 5.50 p. 5.60 á. Zab nyngodt szept.—oct. 2.17 p. 2.19 á.

Értéktőzsde. Noha külföldről és Bécsből is kedvező tőzsdei tudósitások érkeztek, a mi tőzsdénk ugy látszik nem akar felélénkülni. A mai üzlet ismét csak kevés és kismérvü kötésekre szoritkozott. De a jobb irány már abban mutatkozott, hogy ma a kinálat nem oly nagy, mint az utóbbi napokban.

Az előtőzsdén osztrák hitel részvények 209.50 és 209 között mozogtak, magy. földhitel részv. 61.50-en vásároltattak, magy. sorsjegyek 78.75-ön kerestettek.

A déli tőzsdén osztrák hitel részv. 209.20—209-ig jöttek forgalomba, magyar földhitel részv. 61.50-en változatlanul maradtak, angol-magyar bank részv. 9-en vásároltattak. Athenaeum nyomda részv. 234-ig emelkedtek, pesti közuti vasut részv. 206—208-on maradtak. Tőkebefektetési értékek javultak valamivel, m. vasuti kölcsön 101-el köttetett, zárlatnál pedig 100⅞ adva 101⅛ tartva maradt, magy. földteherment. kötv. 81.60-al, magyar sorsjegyek 78½-el, magy. földhitelintézet záloglevelek 87.25 vásároltattak.

Külföldi váltók és valuták szilárdak maradtak; előfordult kötések: London határidőre 112-el, Berlin (kif.) 55.10-el, egyéb német bankhelyekre pedig 54.90 és 54.95-el, Páris 44.15-el, 20 frankos aranyak 8.92-el.

Időjárás. Derült enyhe idő; hőmérséklet reggeli 7 órakor + 12.8 C.

A kecskeméti gazd. kiállitás, mely f. hó 25—27. napján tartatik meg, — előrajza a következő: E tárlat rendezésével a gazdasági egyesület alkalmat kiván nyujtani kereskedelmi kivitel tekintetéből a termelőknek kitünő terményeik bemutatására és azok megismertetésére. 1) A kiállitás megnyittatik szeptember 25-ik napján reggeli 10 órakor a reform. collegium 2-ik emeleti termeiben és tart a fent kitett napokon. 2) A kiállitás tárgyai: a) Mindennemü gazdasági kerti vetemény, u. m. gabonanemüek, magvak általában, zöldségfélék, gyümölcs nyersen, aszalva vagy befőzve, bor, dohány, len, kender; — továbbá gyümölcsészeti, konyha és diszkertészeti eszközök s fölszerelvényék stb. b) A gazdasági-ipar és gazdaszonykodás körébe tartozó czikkek, u. m.: méz, sajt, turó, zsir, vaj, szappan, tészta-félék, kenyér, kalács, füstölt hus, eczet stb.; — ha azok a beküldőnek saját termelvényei avagy készitményei. 3) Nyers gyümölcsből válfajonként legalább 3 darab, borokból 3 üveggel küldendő be. 4) A kiállitandó tárgyak bejelentési ideje f. évi szeptember hó 10-ik napjától 23-áig terjed; bejelentendők vidékiek részéről a terménytárlat rendező bizottságnak Kecskeméten, helybeliek részéről Cssreklyei Károly egyleti jegyzőnél délelőtti órákban a kecskeméti takarékpénztárban; — beküldendők pedig szeptember 18-tól 23 áig a collegium 2-ik emeleti helyiségébe; a könnyen romló tárgyak szeptember 24-ik napján is elfogadtatnak. A tárgyak beküldésére nézve, azoknak előleges bejelentése nem mulhatlanul szükséges, de a pontos berendezés tekintetéből minden esetre óhajtandó. 5) Minden tárgy, a lehetőségig, válfajonként pontos névjegyzékkel ellátva s gondosan csomagolva, kiállitó neve alatt, a terménytárlat rendező bizottságnak Kecskemétre czimezve küldendő be (vidéki küldemények szállitási költségét az egylet viseli). — Ha a kiállitóknak bemutatandó terményeikből eladásra több is van, sziveskedjenek azoknak árát és mennyiségét följegyezni. 6) A kiállitandó tárgyakból a birálatra felhasználtakon tul megmaradandók, ha a tulajdonos ellenkező rendelkezése a beküldéshez nem leend mellékelve, vagy a tárlat berekesztése után 24 óra alatt el nem vitetnek, eladatni fognak s áruk a tárlat költségei pótlására lesznek forditandók. 7) A biráló bizottság müködését a tárlat ideje alatt befejezendi s a dijak kiosztatnak. 8) A jutalmak dicsérő-okmány- és aranyakban fognak kiosztatni. 9) A kiállitás megtekintésére az egyleti tagok dijtalanul jogositvák, nem tagok minden egyes esetben 20 krt fizetnek.

A kassa oderbergi vasut képviselői a napokban Bécsbe mennek, hol f. hó 9-én megkezdődnek a tárgyalások az osztrák kormánynyal azon pótkövetelések szabályozása iránt, melyek az épitési időből származnak és az adott előlegeknek a garantia kulcs szerinti elszámolása tárgyában. A két kormány által fizetendő garantia öszszegnek megállapitása annyival szükségesebb, mivel a pályának osztrák területen levő kis darabkája igen jól jövedelmez, mig ellenben a magyar területen levő hosszabb rész aránylag kevésbé jövedelmező. A tárgyalásban a magy. kormány képviselője is részt veend.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(szept. 7-ik számából.)

Árverések: Köbölkut (Bihar) szept. 27. oct. 27. Bernáth Vincze debreczeni lakos 2399 frtra becsült nemesi birtoka. — Kis-Várda oct. 4. nov. 4. Bendzsák János háza és telke. — Sebes (Bihar) oct. 12. nov. 23. Balás Filimon ingatlanai. — Galvácz (Borsod) szept. 30. Glatter Henrikné 106,812 frtra becsült ingatlanai. s 16667 frtra becsült korcsmáltatási jog. — Budapest nov. 9. decz. 16. Helfenstein Luiza erdősori 743 sz 44,300 becsült háza. — Arad szept. 21. Marzsek Alojzia háza. — Apáthi (Szabolcs) nov. 4. decz. 6. Egyedfi Gábor 12470 frtra b. összes ingatlanai. — Pinkafő oct. 5. nov. 4. Puhr Alajos 3000 frra becsült ingatlanai. — Mocsonok oct. 4. nov. 4. Sztranyák József nemesi birtoka. — Versecz oct. 16. nov. 16. Balazsevics Vitomir háza s egyéb ingatlanai. — R. Szombat oct. 12. nov. 12. Szabó József hagyatéki 3000 frtnyi ingatlanai. — H.-M.-Vásárhely szept. 21. oct. 19. Hegedüs Pál 21,500 frira becsült két háza. — Lőcs (Baranya) oct. 5. Filakov Jaksa háza s telke. — Fényszaru szept. 17. Renhardt Ferencz ingatlanai. — H.-M.-Vásárhely oct. 5. nov. 5. R. Molnár Ferencz ingatlanai. — Bánfalva (Mosony) decz. 9. jan. 10. Glancz Jakab ingatlanai. — Pomogy (Mosony) oct. 4. nov. 4. Nyérő József urb. telkc. — Pogány (Baranya) oct. 22. nov. 22. Máti József összes ingatlanai. — Rudnok (Torna) szept. 30. oct. 30. Orosz Jakab ingatlanai. — Pereny (Torna) szept. 27. oct. 27. Ágoston Pál ingatlanai. — Szécsény szept. 15. oct. 15. Takács Ferencz birtoka. — Munkács oct. 26. nov. 26. Dancs Tamás összes ingatlanai. — N. Sz. Miklós oct. 1. Albu Miklós ingatlanai. — Borosjenő szept. 27. oct. 27. Beszédes Kázmér háza s telke. — Sz. György oct. 1. nov. 2. Nőhrer Mihály ingatlanai.

Csődök. Fischer Albert iglói kereskedő ellen; bej. oct. 11—13-ig; id. perügy. s tömegg. Varga Ferencz Lőcsén. — Schwarcz József kecskeméti lakos ellen; bej. oct. 18—20-ig; perügy. s id. tömegg. Kada Elek, — Sallay József és Gábor debreczeni lakosok ellen; bej. oct. 27—29-ig; perügy. s tömegg. Bátory Sándor. — Roth Ignácz késmárki kereskedő ellen; bej. oct. 18—20-ig; tömegg. Kasztner Gusztáv, — Deutsch D. A. szfehérvári kereskedő ellen; bej. oct. 26—28-ig; tömegg. Deutsch Manó, — Raaber Adolf pesti kereskedő ellen; bej. nov. 24—26; tömegg. s perügy. Radocza János.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ma, szeptember 8-án adatik:

A vén bakancsos és fia a huszár.

Eredeti vig népszinmü dalokkal és tánczczal 3 szakaszban. Irta Szigeti József. Zenéjét szerkesztette, részben eredetileg irta Bognár I.

Személyek:

Veres, csaplár — — Komáromi
Ilon,) gyermekei — — Szigeti Jolán
Friczi,) — — Szigeti Imre
Sugár Mihály, kiszolgált bakancsos — — — Sántha
Laczi, fia — — — Tamási
Hangos, kántor — — Szilágyi
Lidi, leánya — — — Blaháné
Pista, bojtárfiu — — Kolozsvári G.
Talléros, huszárkáplár, — Karikás
Huszárőrmester — — Leövey.

Nép. Czigányok. Huszárok.

Kezdete 7 órakor, vége 9 után.

Budai szinkör.

TEMESVÁRY LAJOS igazgatása alatt.

Szerda, szeptember 8-án adatik:

Abonyiné Ella és Abonyi Gyula föllépteül:

A zsidó apácza és József császár.

Regényes korrajz énekkel 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor vége 9 után.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos és Szederkényi Nándor.**

Nyilt tér. *)

Nyilatkozat.

Azon irányzatos hiresztelések ellenében, melyek az alólirt társaságnak a budapesti **„Mercantile" magyar-angol biztositó társasághoz** való viszonyáról nehány magyar lapban megjelentek, alólirottak, mint a **„North British and Mercantile Insurance Company"**-nak az osztrák-magyar birodalomra nézve teljhatalmu főképviselői, a közönség felvilágositása végett egyszer mindenkorra köztudomásra hozzuk, hogy a „North British" az 1875. márcz. hó 24-én kötött, a nagyméltóságu magyar kir. kormánynak bejelentett, jogérvényes alapszerződés szerint, a „Mercantile" magyar-angol biztositó társaság valamennyi biztositási koczkázatát teljes összegben viszfedezetbe veszi, és ezt azáltal dokumentálja, hogy a nevezett társaságnak minden egyes biztositó kötvényét magyarországi főmeghatalmazottjai által a budapesti kereskedelmi törvényszéknél bejegyzett saját czégezésével és aláirásával ellláttatja, ennélfogva a „North British" a „Mercantile" magyar-angol biztositó társaságot kötvény szerint terhelő minden kárért, és ezen károk pontos kifizetéseért saját összes tőkéivel ép ugy kezeskedik, mint akármely magyar-osztrák vagy bármily nevet viselő társaság, végre hogy az emlitett kötvények a magyar polgári perrendtartás utmutatása szerint Magyarországban is perelhetők.

A „North British and Mercantile Insurance Company" méltányos eljárási módja és fizetőképessége iránt a közvélemény itélete egyhangu és elegendő, ha egyrészről annak 66 évi becsületes fenállására másrészről legutóbbi vagyonkimutatására hivatkozunk, mely szerint ezen társaság biztositéki alapja a tüzbiztositási osztályra nézve több mint 39 millió o. é. forintot (ezüstben) az életbiztositási osztályra nézve pedig több mint 26 millió forintot (ezüstben) tesz.

Hogy a belföldi biztositó társaságok is ezek között az „Első magyar általános biztositó társaság" Budapesten a „Pesti biztositó intézet" a „Victoria" Kolozsvárott, az „Assicurazioni Generali" és „Azienda Assicuratrice" Triestben stb., mily nagy mértékben ismerték el a „North British and Mercantile" megbizhatóságát, bizonyitja azon tény, hogy ezen belföldi társaságok a „North British"-t viszontbiztositás utján száz milliókra menő összegekig részesitették üzleteik nagyobb koczkázatával.

Egyébiránt azon osztatlan bizalom, melyben a „North British" mind azon világrészekben, hova müködését kiterjeszti, a legmegtisztelőbb módon részesül, eléggé nyilvánul a közvéleményben, melyre a „North Britsh and Mercantile" mindenkor elégtétellel hivatkozhatik.

Kelt Bécsben, 1875. szeptember 7-én.

„North British and Mercantile Insurance Company"

Burger és Scharf.

Irodák az intézet saját házában I. Gonzaga utcza, 15. szám.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Butor-Végeladás.

LEFKOVITS H.

15 év óta fennálló raktárában felhalmazott legujabb divatu

kárpitos és fabutorait,

30%-kal

leszállitott áron végeladásban elárusitja.

☛ Főrakhely: országut, belváros 4. sz., fiókraktár: ujvilágutcza 15. sz. a. az udvarban.

Árjegyzékek a vidékre bérmentesen ingyen küldetnek.

BUTOR-CSARNOK.

Van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudtul adni, hogy itt helyben a

hatvani utczában 2. sz. a.

(*régi postaépület*)

diszesen felszerelt

butor-raktárt

nyitottunk. Számos tapasztalataink folytán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy szintugy a legujabb divatu

kárpitos-munkákkal,

szolgálhatunk, valamint a legpontosabb szolgáltatásra nézve t. vevőinknek eleget tenni képesek leendünk.

Tiszteletteljességgel

Wagner és Embeii.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANÓ

cipőgyára,

Budapest, király-utcza 1. sz. ajánlja

NŐKNEK:

Füzős cipők Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel	2 frt 70 kr.
Füzős cipők erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre	3 frt 50 kr.
Cipők mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással	3 frt 50 kr.
Cipők mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 frt 80 kr.

URAKNAK:

Cipők finom chagrain kettősbőrből	4 frt 40 kr.
Cipők fénymázos vagy bagariabőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	4 frt 50 kr.
Cipők finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra	4 frt 50 kr
Cipők orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg	5 frt 50 kr.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal s	10 frt — kr.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagariabőrből	12 frt — kr.

Cipők fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	3 frt — kr.
Cipők leányoknak Brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal	2 frt 60 kr.
Gyermekcipők Brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós	1 frt 80 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

141

Franczia
híg hajfestőszer
(Chromatique Parisien),
melylyel a hajat legfőlebb 10 percz alatt tetszés szerint tartósan feketére, barnára vagy szőkére festhetni, és melynek hatása már általánosan olyannyira ismert, hogy további ajánlatra nincs utalva. Ára 2 frt, postán küldve 10 krral több.

Budapesten, kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, királyutcza 7. sz.

Butor-bazár

Budapest, régi posta-utcza.

☛ Uj jelentékenyen leszállitott árjegyzék. ☚

1 pár 1 ajtós chiffon 40 45, 50 frt.
1 „ 2 „ „ 50, 55, 60, 70. 80—120 frt.
1 „ ágy 22, 25, 28, 32, 40, 50, 60—100 frt.
1 drb. 1 ajtós mosdószekrény 14, 16, 18 frt.
1 „ 2 „ „ 22, 24 30 frt.
1 „ éjjeli szekrény 6, 8, 10, 12, 15 25 frt.
1 „ kredencz 28, 36. 40, 50, 70—150 frt.
1 „ étkező asztal 20, 25, 35, 45, 60 frt.
1 „ salon asztal 15, 20, 25, 30—70 frt.
1 „ iróasztal 18, 25, 35, 45—100 frt.

Ülő-butorok.

1 rips-garnitura 1 kanapé 6 fauteuil 130—140 frt.
1 goblin „ 1 „ 6 „ 150 frt.
1 selyem „ 1 „ 6 „ 180 frt.
1 franczia gobelin himzett medaillonnal 200—250 frt.
1 garnitura rips és gobelin 1 kanapé 6 szék 65—75 frt.
1 divân 25, 30, 35 frt.
1 ottomán 30, 60, 70—100 frt.

Fontos vidéki vásárlók számára.

Egy legujabban életbe léptetett intézkedés következtében képesek vagyunk a megvett butorokat bármily vasuti vagy gőzhajó-állomáshoz szállitva számitani, ugy hogy minden vevő tisztában van vele, mennyibe jönnek butorai, minden további költség elkerülésével.

Megrendelések 10% felpénzzel, de utánvét mellett is elintéztetnek.

145 **Oppodi A. V. és Ellenberger C.**

Már 1818 óta fennálló!

Marschall Antal

ezelőtt

Lipp Ferencz,

női czipőraktár, Budapest Kristóftér 2. sz.

ájánlja

nő- és gyermeknemü lábbeli gyártmányait.

Megrendelések helyben és vidéken nagy és kicsinyben a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek, vidékieknek rendes mérték nélkül is, csupán centimeter, vagy viselt lábbeli után a legkényelmesebb lábbeliek utánvétellel küldetnek. Netalán készletben nem található mértéküek gyára kitünő berendezése által a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

TILLER MÓR

hadsereg-felszerelési raktára

„a hadi éremhez"

Budapesten,

országut, Károlylaktanya 17. sz. a.

a nagy. méltos. m. k. kereskedelmi-honvédelmi és belügyiministerium által megbizott szállitó,

ajánlja dusán felszerelt egyenruha-, és felszerelési czikkek raktárát a

postai, vasuti, távirdai, tüzoltó-, sorhadbeli katona- és honvéd-tisztek és legénység

számára a legjutányosbb áron.

☛ *Vidéki megrendelések utánvét mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.*

☛ Árjegyzékek ábrakkal kivánatra **ingyen** és **bérmentve** küldettnek.

Budapest legolcsóbb bevásárlásihelye!

Az

egyesült gyári-raktár.

ROTHAUSER TESTVÉREK.

reális — Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmeritők, mindennemü és nagyságu tányérok, kávéőrlők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők, és kávégépek.

Broncz-irókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, alpakka- és ujezüstből.

Bőrnemüek. Pénztárcák, erszények, női táskák, ábzsákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubőr- és bagariából.

Kefenemüek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonykefék, haj-, por- és feltüzni való fésük szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Ruganytyu-nemüek. Ágybetétek, köpenyeg, önclystyre és szab. tejbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtük, ülő- és ágyvánkosok.

Öltözék-szerek. Szappan, mindennemü illatszer, franczia és angol, közönséges, finom és legfinomabb, herczegnő-viz, cosmetique, s valódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók, medaillonok, tük, kereszték, gombok és női gyürük.

Budapest, király-utcza 1. szám, fiókja hatvani-utcza 16. szám.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, serge-selyemből, simán és tarkán. — Urak számára szalon-nyakkendők, csokrok, lavallière-ek, regâtt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyezők. Feketén és szinezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig. — Elefánt-csont- és teknőcből, ugyszintén mindennemü báli legyezők

Gyapot-áruk. Harisnyák gyermek és nők számára, mindennemü lábravalók fiuk és urak számára. Kendők gyapju- és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrük, készletek, kézelő- és inggombok, óraláncok, karperecek simán és zománcozott és kereszték.

Játékszerek. Bábuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig, mindennemü bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, épitőszekrények, kőbők, porcellán étszerek, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt, kardok, és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek.

Tajt és borostyánnemüek. Szivarszopókák és pipák, dohányzócsoportcza- és mindennemü dohányzónemek.

Küldemények a postán ½ utánvéttel pontosan eszközöltetnek. — reális

ROTHAUSER TESTVÉREK.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) **hugycsőszüküléseket:**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

☛ **Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.** ☚

Ifju honvédeinknek és akik azokká lesznek, forrón ajánlható!

Katonai irálytan.

Irta: HALÁSZ KÁROLY, magy. kir. honvédhadnagy.

Első rész, 8-adrét 125 l., fűzve ára 70 kr.

Tartalom: Bevezetés. — Katonai szolgálati irály. — Az alárendeltségi viszonyu feltevények átalában. — Jelentések és tudósitások. — A terep szemrevételi jelentések külalakja. — **Egyes taktikai véd- és támpontok**. — Inditványok és felterjesztések. — Folyamodványok és kérvények. — Kérdezősködések. — Nyilatkozatok. — Az elöljárói viszony feltevései. — Parancsok és hivatalos jegyek. — Intézkedések. — Kiáltványok, harczi hírek. — Utasitások. — Elintézések.— A hasonrangu viszony feltevényei. — Óvó- és menlevelek. — Vegyes feltevények.

Megjelent: **LAMPEL R. könyvkiadásában Budapesten** és minden könyvkereskedésben kapható.

Fő- és kereskedelmi iskolámban a nyilvános vizsga

f. évi október 4, 5. és 6-án fog tartatni. Előjegyzék és beiratások ugyzzintén benlakosok mint bejárók részére mától kezdve mindennap történhetnek.

Dr. Fischer József L.,
Budapest, király-utcza, 3-ik szám.

Lőrincz István

lábbeli gyárnok

Budapesten, ország-ut 19-dik szám alatt,

ajánlja

férfi-, nő- és gyermeknemü lábbeli gyártmányait.

Megrendelések helyben és vidéken nagy és kicsinyben a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek, vidékieknek rendes mérték nélkül is, csupán centimetér, vagy viselt lábbeli után a legkényelmesebb lábbeliek utánvétellel küldetnek. Netalán készletben nem található mértéküek gyára kitünő berendezése által a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. 142

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottya-utcza 2. szinházteri szeglet, a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül náluk létező

D. Févre-féle szikviz önmaga készitéséhez magánzóknak legalkalmasabb

valódi

párisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A **szikviz**, mint kellemesen üdítő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, maris általános használatba jött.

Készülékeink fő előnye az, hogy kötvetve a minden egyes darabhoz **mellékelt utasitást, bárki képes kitünő, mindig fris**, a gyárilag készültnél **tisztább és olcsóbb szikvizet késziteni**, azonkivül pedig **pezsgőbor, málnaviz, limonádé** s egyéb frissitő italok előállitásához is alkalmasak.

A készülékek árai:

	2	4	6	8	10 messzelyes
darabja frt	8.—	10.—	12.—	14.50	17.—

☛ **Kitünő minőségü szerek** 1 font acidum tartaricum és 1½ font szikéleget tartalmazó csomagokban. csomagonkint 2 frttal számittatnak.

☛ **Irásbeli megbizások** utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek, ládácska és csomagolási dij a gép nagysága szerint 50—75 kr.

☛ Egyuttal ajánljuk Berlin és Angolhon legjobb gyáraiból származó, a tisztátlanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztitó és javitó

vizszürő készülékeinket,

melyek 2 frt 50 krtól 35 frtig tartatnak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimeritő árjegyzékével szivesen szolgálunk.

Vodianer F. nyomdatulajdonos

Budapest, megyeháztér 9. sz.

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó áronni elkészitésére.

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

☛ **Valódi** ☚

belga kocsi-kenőcs,

fekete 6 frt, — sárga 7 frt, — fehér 8 frt, — kék 9 frt, teljes mázsánkint

Deutsch Bernát

I. magy. kocsikenőcs és vegytani termények gyárában.

Pesten, külső váczi-ut 5. sz., a kis sörcsarnok mellett.

Präservatif-et (óvszer)

(Cottons)

mézga és halcsontból, tuczatszámra 1—6 frt, valamint mindennemű mézga-árut, utánvét mellett, levélbeli megrendelésre titoktartassal is, küldeményez.

Schmeidler J. N. Bécsben
(Neuban, Stiftgasse 19.)

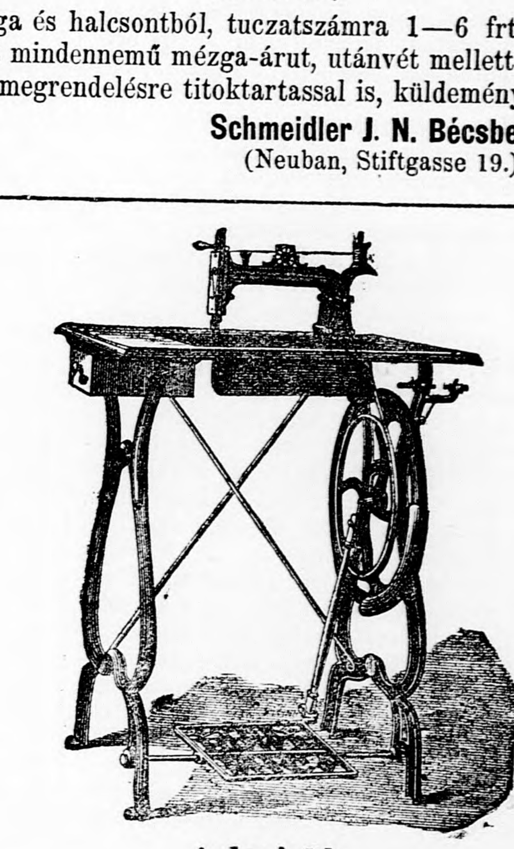

A legjobb

varró-gépek a világon

jótállás mellett részlet-fizetésekre kaphatók.

☛ **Ingyen oktatás.** ☚

Kizárólagos, valódi

H O W E

Budapesten, Bécsi-utcza.

Első cs. k. szab. duna- 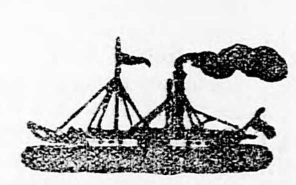 gőzhajózási társaság.

16

Menetrend 1875-re.

Érvényes a hajózás kezdetétől további intézkedésig.

Posta-hajózások.

Lefelé:

Passauból Linzbe, naponkint délutáni 2 órakor.
Linzből Bécsbe, naponkint reggeli 7½ órakor.
Bécsből Budapestre, naponkint reggeli 6½ órakor.
Györből Budapestre naponkint délelőtti 11 órakor, csatlakozással a Bécsből jövő hajóhoz.
Budapestről Ujvidékre, vasárnapot kivéve, naponkint reggeli 7 órakor.
Budapestről Zimonyba hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken reggel 7 órakor.
Budapestről Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóváltoztatással Orsován) kedden és pénteken reggel 7 órakor.
Eszékről Ujvidékre (vasárnap kivételével) naponkint d. u. 5 ór.
Eszékről Zimonyba, hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délutáni 5 órakor.
Eszékről Orsova- és Dunafejedelemségekbe (hajóváltoztatással Orsován) kedden, és pénteken délután 4 órakor.
Zimonyból Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóváltoztatással Orsován) szerdán és szombaton reggel a **budapesti** hajó megérkezte után; továbbá a szerbpart **belgrádi** hajó megérkezte után vasárnap reggel.
Orsováról Giurgevoba és **Galaczra**, csatlakozással a **budapesti** hajókhoz szerdán és szombaton délután; továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, hétfőn, reggel 6 órakor.

Fölfelé:

Linzből Passauba, naponkint reggeli 5 órakor.
Bécsből Linzbe, naponkint reggeli 6½ órakor.
Budapestről Bécsbe, naponkint esti 6 órakor **Györből** az indulás csatlakozásban a budapesti hajóhoz e. 7 órak. történik.
Mohácsról Budapestre, hétfőn és pénteken esti 8 órakor; hétfőn, csütörtökön, pénteken és vasárnap reggeli 2 órakor.
Eszékről Budapestre, hétfőn és pénteken, délutáni 1 órakor; vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, d. u. 5 órakor
Ujvidékről Budapestre, hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, délelőtti 11 órakor
Zimonyból Budapestre, vasárnap és csütörtökön este, az orsovai hajók megérkezte után, szerdán és szombaton, reggeli 6 órakor.
Orsováról Budapestre, vasárnap és csütörtökön, reggeli 8 órakor, továbbá **Belgrádra** a szerb parton hétfőn reggel
Giurgevoról Budapestre, kedden és pénteken este, továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, szombaton este.
Galaczról Budapestre, hétfőn és csütörtökön, d. u. 6 órakor.

☛ Az **alföldi, pécsi** valamint a **déli vasut** vonatai a **Budapest-Ujvidék-Zimony** közötti **postahajók le- és fölmeneteleivel** egyenes összeköttetésben állanak.

A **Bécs-Budapest** között közlekedő **postahajók Verőcze, Visegrád, Dömös** és **Szobb** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé**, nem érintik.
A **Budapest, Ujvidék, Zimony** között özlekedő postahajók **Promontor, Tétény Hamzsabég** állomásokat sem fölfelé sem lefelé nem érintik.
A **Budapest-Orsova** közlekedő **postahajók Promontor, Tétnny, Hamzsabég, Ercsény, Fóre, Abony, Tass Szalk, Apostag, Harta, Ordas Gemencz, Szekcső** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé** nem érintik.

Személyszállitó-menetek.

A Dunán.

Bécsből Pozsonyba, naponkint délutáni 4 órakor (April 10-kétől délutáni 5 órakor.)
Uj-Szőnyből Budapestre, naponkint reggel 3 órakor csatlakozásban a **Bécs-Györből** vasuti vonattal;
Esztergomból Budapestre naponkint reggeli 5 és délutáni 6 órak.
Dömösről Budapestre, naponkint reggeli 6 órakor. **Nagy-Maros, Visegrád** és a **Szt. Endrei Dunán** létező állomásokat érintve.
Budapestről Paksra, naponkint 11 órakor délelőtt.
Budapestről Mohácsra, naponkint déli 12 órakor.

Pozsonyból Bécsbe, naponkint reggeli 6 órakor. (April 11-től kezdve reggeli ½6 órakor.)
Budapestről Uj-Szőnybe, naponkint délutáni 3 órakor.
Budapestről Esztergomba naponkint reggeli 6 órakor.
Budapestről Dömösre, Szt. Endrére, Duna valamennyi állomása továbbá **Nagy-Marosra** és **Visegrád** érintésével délutáni 2 órakor.
Paksról Budapestre, naponkint esti 6½ órakor.
Mohácsról Budapestre, naponkint délutáni 1 órakor, a pécsi vonat megérkezte után.

Jegyzet. A mohács-pécsi, valamint **déli vasut vonatai a Mohácsra menő** személyszállitók meneteivel **egyenes összeköttetésben állanak.**

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba, csütörtökön és vasárnap, reggeli 6 órakor. (Május 1-től szeptember végeig reggeli 5 órakor.)
Szegedről Titelbe, kedden és pénteken reggeli 8 órakor. E menetek a szerdán és szombaton **Zimonyból** fölfelé menő postahajókkal **Salánkamennél** összeköttetésben állanak.

Zimonyból Szegedre, kedden és pénteken esti 9 órakor **Ujbecséről** reggeli 6 órakor.
Titelből Szegedre, szerdán és szombaton délutáni 2 órakor, az éjjet **Ujbecsén** töltve; elindulás Ujbecséről reggeli 5 órakor, 1. májustól szeptember végeig pedig reggeli 6 órakor.

A Száván.

Sziszekről Zimonyba, valamennyi kül- és belföldi állomás érintve, hétfőn és csütörtökön reggeli 5 órakor.
Sabáczról Belgrádba, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, szerdán és szombaton délután.

Zimonyból Sziszekre, Belgrád és valamennyi kül- és belföldi állomások érintésével, hétfőn és pénteken, reggel 5 órakor, csatlakozással az **Orsováról** jövő posta-hajóhoz.
Belgrádról Szabáczra, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra is, szerdán és szombaton reggel, az első zimonyi helyihajó megérkezte után.

A szerb part hosszában.

Belgrádról Gradistére, a személy-, teher- és uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Bázlás** és a szerb állomás érintésével, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után, kedden, csütörtökön és vasárnapon.
Belgrádról Orsovára, csatlakozással az aldunai hajókhoz, a **pancsovai vesztegzár, Báziás, Moldova** és valamennyi közbeeső szerb állomások érintésével, vasárnap reggel, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után.

Gradistéről Belgrádba, a személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Báziás** és a szerb állomások érintésével, hétfőn, pénteken, és szerdán.
Orsováról Belgrádra, Moldva, Báziás, a pancsovai vesztegzár és a közbenső szerb állomások érintésével, hétfőn.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Budapest, 1875. Nyomatott Vodianer F.-nél.